

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 26.1.2000
COM(2000) 34 τελικό

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ

Γνώμη της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 48 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με τη διάσκεψη των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών ενόψει της τροποποίησης των συνθηκών.

Περιεχόμενα

Γενική εισαγωγή	4
<u>Κεφάλαιο 1. Ρόλος, λειτουργία και σύνθεση των οργάνων και των οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....</u>	<u>4</u>
1. Εισαγωγή.....	7
2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	8
3. Το Συμβούλιο	11
4. Η Επιτροπή.....	12
5. Το δικαιοδοτικό σύστημα της Ένωσης.....	15
6. Το Ελεγκτικό Συνέδριο.....	19
7. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.....	19
8. Η Επιτροπή των Περιφερειών.....	21
<u>Κεφάλαιο 2. Αποτελεσματική διαδικασία λήψεως αποφάσεων.....</u>	<u>23</u>
9. Εισαγωγή.....	23
10 Να περιοριστεί η προσφυγή στην ομοφωνία	24
11 Διαδικασίες λήψεως αποφάσεων	28
12.Προσδιορισμός της ειδικής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο	32
13.Οι μορφές της στενότερης συνεργασίας.....	39
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	39

ΣΧΕΔΙΑ ΑΡΘΡΩΝ	40
<i>ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ</i>	42
<i>Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ</i>	43
<i>ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ</i>	46
<i>Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ</i>	47
<i>Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ</i>	48
<i>ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ</i>	52
<i>ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΤΕΝΟΤΕΡΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ</i>	56
<u>Παράρτημα 1</u>	59
<u>Παράρτημα 2</u>	62
<u>Παράρτημα 3</u>	65

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διευρύνεται. **Η μετάπλάσή της θα είναι βαθιά, αλλά δεν θα πρέπει να προκαλέσει την εξασθένησή της.**

Στο εγγύς μέλλον, ο αριθμός των κρατών μελών μπορεί να φθάσει μέχρι και το διπλάσιο. Η πρόβλεψη της πρώτης διεύρυνσης, που θα οδηγούσε σε μια Ένωση είκοσι περίπου κρατών μελών και επί της οποίας στηρίχτηκε η προηγούμενη διακυβερνητική διάσκεψη στο Άμστερνταμ, είναι πλέον παρωχημένη. Η διαδικασία διεύρυνσης αφορά σήμερα δεκατρείς υποψήφιες χώρες.

Το διακύβευμα αυτής της διαδικασίας είναι η επέκταση στις γειτονικές ευρωπαϊκές χώρες των συνθηκών ειρήνης, αλληλεγγύης και οικονομικής ανάπτυξης τις οποίες απολαμβάνουμε σήμερα, συγκεντρώνοντας τις χώρες αυτές υπό την κατάλληλη θεσμική αιγίδα - κλείδα για την επιτυχία του ευρωπαϊκού σχεδίου.

Ευρισκόμαστε λοιπόν ενώπιον μιας απλής αλλά θεμελιώδους ερώτησης: **πώς** θα μπορέσει να λειτουργήσει καλά η Ένωση όταν θα περιλαμβάνει 20, 25 ή ακόμα και 30 κράτη μέλη; Πώς θα μπορέσουν τα όργανα να συνεχίσουν την εκτέλεση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί με τις συνθήκες; Και ακόμα, ζήτημα θεμελιωδέστερης σημασίας, **πώς** θα διατηρήσει η Ένωση την ικανότητα λήψεως αποφάσεων και τη συνοχή της ώστε να παραμείνει δυνατή η εμβάθυνση της ευρωπαϊκής οικοδόμησης.

Ήδη από τώρα, το θεσμικό πλαίσιο δείχνει τα όριά του και εμφανίζει ορισμένες ανωμαλίες. Είναι ελάχιστα κατανοητό για τους ευρωπαίους πολίτες. Επειδή η διευρυμένη Ένωση διατρέχει τον κίνδυνο να γίνει λιγότερο συνεκτική και λιγότερο δυνατή, ακριβώς γι' αυτό πρέπει να επανεξεταστεί κατά τρόπο ενδελεχή η σύνθεση των οργάνων και των οργανισμών της και να προσαρμοστεί ο τρόπος λειτουργίας τους. Η διάσκεψη που θα εγκαινιαστεί είναι για την Ένωση η τελευταία δυνατότητα να αποκαταστήσει αυτές τις αδυναμίες και να προετοιμάσει τα όργανα και τους οργανισμούς της για την σχεδιαζόμενη διεύρυνση.

Κατά τη σύνοδό του στις 3 και 4 Ιουνίου 1999 στην Κολωνία, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δήλωσε ότι "προτίθεται να συγκαλέσει, στις αρχές του 2000, διάσκεψη των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών προκειμένου να επιλυθούν τα θεσμικά ζητήματα που πρέπει να διευθετηθούν πριν από τη διεύρυνση και δεν ρυθμίζονται από τη συνθήκη του Άμστερνταμ". και κάλεσε την προεδρία να καταρτίσει έκθεση για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι.

Υπό το πρίσμα της έκθεσης της φινλανδικής προεδρίας (*Αποτελεσματικά όργανα για τη διευρυμένη Ένωση - Προτάσεις προς τη Διάσκεψη*) που καταρτίστηκε μετά από διαβούλευση με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την¹, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι αποφάσισε, στις 10 Δεκεμβρίου 1999, να συγκληθεί η διακυβερνητική διάσκεψη τον Φεβρουάριο 2000.

---

¹ Να προσαρμοσθούν τα θεσμικά όργανα για να επιτύχει η διεύρυνση, συμβολή στην προετοιμασία της διάσκεψης, Ανακοίνωση της 10ης Νοεμβρίου 1999 (COM (99)592)

Η διάσκεψη αυτή θα εξετάσει το μέγεθος και τη σύνθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τη στάθμιση των ψήφων στο Συμβούλιο καθώς και άλλες αναγκαίες τροποποιήσεις των συνθηκών που ανακύπτουν ως προς τα ευρωπαϊκά όργανα, σε σχέση με τα προαναφερόμενα θέματα και την εφαρμογή της συνθήκης του Άμστερνταμ. Η προσεχής προεδρία θα υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο της διάσκεψης και μπορεί να προσθέσει θέματα για την ημερήσια διάταξή της.

Σύμφωνα με το άρθρο 48 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο απηύθυνε στις 17 Δεκεμβρίου 1999 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή αίτημα για την έκδοση γνώμης σχετικά με τη σύγκληση διάσκεψης των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών για την τροποποίηση των συνθηκών.

Το παρόν έγγραφο αποτελεί τη **γνώμη της Επιτροπής**. Η Επιτροπή τάσσεται υπέρ της σύγκλησης διακυβερνητικής διάσκεψης για την τροποποίηση των συνθηκών.

Η γνώμη αυτή εκπονήθηκε σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που ορίστηκαν από την Επιτροπή στο έγγραφό της με ημερομηνία 10 Νοεμβρίου 1999 ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι, και αποτελεί τη βάση επί της οποίας οι αντιπρόσωποι της Επιτροπής θα λάβουν θέση κατά τη διάρκεια της διάσκεψης.

Προβλέπεται ότι η εν λόγω διάσκεψη θα διαρκέσει ένδεκα μήνες. Η παρούσα γνώμη περιλαμβάνει ήδη, για ορισμένα θέματα και κατά το μέτρο του δυνατού λαμβάνοντας υπόψη την πορεία του προβληματισμού, σχέδια για την τροποποίηση των άρθρων που αφορούν τις συνθήκες και τα οποία η Επιτροπή υποβάλλει στη διάσκεψη. Η Επιτροπή θα υποβάλει εν ευθέτω χρόνο και άλλα έγγραφα προς διευκρίνιση ορισμένων προτάσεων που περιλαμβάνονται στην παρούσα γνώμη. Επιθυμώντας να καταλήξει η διάσκεψη σε μεταρρύθμιση εκ βάθρων των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, η Επιτροπή υπογραμμίζει την πρόθεσή της να στηρίξει πλήρως τις προεδρίες του Συμβουλίου που θα έχουν την αρμοδιότητα της διεξαγωγής των εργασιών.

* * * * *

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι ζήτησε από την πορτογαλική προεδρία να υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο που θα πραγματοποιήσει η διάσκεψη. Η προεδρία θα μπορεί ενδεχομένως να προτείνει την εγγραφή και άλλων σημείων στην ημερήσια διάταξη της διάσκεψης.

Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να αποφανθεί κατά τη διάρκεια του έτους 2000 σχετικά με την συμπερίληψη ορισμένων θεμάτων στη συνθήκη, ειδικότερα όσον αφορά τα εξής δύο θέματα :

- Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κολωνίας, συστάθηκε σώμα για την εκπόνηση του *Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Στο παρόν στάδιο δεν έχει ληφθεί απόφαση κατά πόσον, και ενδεχομένως πώς, θα μπορούσε να ενσωματωθεί ο Χάρτης αυτός στις συνθήκες,

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι ενέκρινε δύο εκθέσεις της προεδρίας για την ανάπτυξη δυναμικού της Ένωσης για τη στρατιωτική και μη στρατιωτική διαχείριση των κρίσεων εντός του πλαισίου μιας ενισχυμένης κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής για την **ασφάλεια και την άμυνα**. Ανετέθη στην πορτογαλική προεδρία να υποβάλει συνολική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Φέιρα, στην οποία θα περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι συστάσεις για την αναγκαιότητα επέλθουν ορισμένες τροποποιήσεις στις συνθήκες.

Η Επιτροπή θεωρεί εξάλλου ότι η πρόταση² να **οργανωθούν οι συνθήκες σε δύο τμήματα** (τα βασικά κείμενα αφενός και τα κείμενα εφαρμογής, λιγότερο θεμελιώδους χαρακτήρα, αφετέρου) παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον. Τα κείμενα των συνθηκών θα γίνονταν απλούστερα και πλέον ευανάγνωστα, κάτι που γενικά θεωρείται αναγκαίο. Εξάλλου, μια τέτοια διάκριση θα έδινε τη δυνατότητα να προβλεφθεί για την τροποποίηση των κειμένων εφαρμογής μια διαδικασία λιγότερα βαριά από αυτή που προβλέπεται σήμερα για την αναθεώρηση των συνθηκών και προσαρμοσμένη στην προοπτική του διπλασιασμού σχεδόν του αριθμού των κρατών μελών. Η Επιτροπή αποφάσισε να εξετάσει τη σκοπιμότητα μιας τέτοιας αναπροσαρμογής των συνθηκών και ζήτησε από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ίδρυμα της Φλωρεντίας να εκπονήσει μελέτη. Σε συνάρτηση με το αποτέλεσμα της εν λόγω μελέτης, η Επιτροπή επιφυλάσσεται να υποβάλει ενδεχομένως προτάσεις στη διάσκεψη επί του θέματος.

2. ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΡΟΛΟΣ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1. Εισαγωγή

Η σύνθεση ενός οργάνου είναι, ή θα έπρεπε να είναι, το λογικό γινόμενο της εξέτασης του ρόλου που παίζει το όργανο αυτό στην Ένωση και της ανάγκης να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική λειτουργία του.

Ο **ρόλος** κάθε οργάνου ορίζεται σαφώς στις συνθήκες. Όπως έχει συμφωνηθεί, η διάσκεψη δεν έχει ως στόχο την τροποποίηση των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων των οργάνων. Η υφιστάμενη θεσμική ισορροπία θα πρέπει να διατηρηθεί. Οποσδήποτε πάντως, η Επιτροπή θεωρεί ότι η διάσκεψη θα πρέπει να επιδοθεί σε ένα γενικότερο προβληματισμό σχετικά με τη δημοκρατική νομιμότητα του ευρωπαϊκού συστήματος, και ειδικότερα με τον χαρακτήρα της εκτελεστικής εξουσίας, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι τροποποιήσεις που θα επέλθουν κατά τη διάσκεψη θα ανταποκρίνονται, χωρίς ασάφεια, στην επιθυμία για μεγαλύτερο εκδημοκρατισμό του θεσμικού πλαισίου της Ένωσης.

² Στη γνώμη της για την προηγούμενη διακυβερνητική διάσκεψη η Επιτροπή είχε υπογραμμίσει την ανάγκη να γίνεται διάκριση μεταξύ των διατάξεων της συνθήκης που έχουν θεμελιώδη χαρακτήρα και εκείνων που δεν έχουν, ώστε να είναι δυνατή η τροποποίηση των τελευταίων σύμφωνα με σύστημα λιγότερο περιοριστικό από το ισχύον. Η πρόταση αυτή έτυχε περαιτέρω ανάπτυξης στην έκθεση των κ.κ. Dehaene, von Weizsäcker και Simon ("Θεσμικές συνέπειες της διεύρυνσης" - έκθεση που υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 18 Οκτωβρίου 1999).

Αντίθετα, η διεύρυνση απαιτεί την προσαρμογή του τρόπου **λειτουργίας** των οργάνων για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητά τους μέσα σε μια Ένωση που καλείται να διπλασιάσει τα κράτη μέλη της. Οι συνθήκες ρυθμίζουν μόνο τις βασικές αρχές της λειτουργίας των οργάνων. Εναπόκειται συνεπώς σε κάθε όργανο να προβεί το ίδιο στις απαραίτητες εσωτερικές μεταρρυθμίσεις. Ορισμένα όργανα έχουν ήδη ξεκινήσει αυτή τη διαδικασία προσαρμογής των δομών τους και των μεθόδων εργασίας τους. Πέρα από αυτές τις μεταρρυθμίσεις, η διάσκεψη θα πρέπει να εξετάσει μέχρι ποίου σημείου οι τροποποιήσεις των συνθηκών θα είναι αναγκαίες ώστε να είναι πλήρης η εν λόγω διαδικασία μεταρρύθμισης.

Η **σύνθεση** των διαφόρων οργάνων θα πρέπει να προσδιοριστεί μόνο σε συνάρτηση του ρόλου τους και του τρόπου λειτουργίας τους.

Η παρούσα γνώμη εντάσσεται εντός της προοπτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης διευρυμένης προς όλες τις υποψήφιες χώρες. Είναι δυνατόν να μην ενταχθούν ταυτόχρονα όλες αυτές οι χώρες και, επομένως, η διάσκεψη πρέπει, σε συνάρτηση με το χρονοδιάγραμμα των διαδοχικών προσχωρήσεων, να καθορίσει τις κατάλληλες λεπτομέρειες και τις ενδεχόμενες μεταβατικές διατάξεις για τη σύνθεση των οργάνων και των οργανισμών της Ένωσης κατά την ενδιάμεση περίοδο. Οι διατάξεις αυτές θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να αποτελέσουν το αντικείμενο δηλώσεων προσαρτημένων στη συνθήκη που θα καταρτιστεί από τη διάσκεψη.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι το όργανο στο οποίο εκπροσωπούνται οι λαοί των κρατών που έχουν συμπίξει την Κοινότητα. Ο ρόλος του Κοινοβουλίου απορρέει από τα καθήκοντα που του έχουν ανατεθεί από τις συνθήκες. Η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας αποδίδει στο Κοινοβούλιο για πολλούς τομείς τον ρόλο του **από κοινού νομοθέτη**. Σε άλλους τομείς, καλείται να εκδίδει σύμφωνες ή συμβουλευτικές γνώμες. Το Κοινοβούλιο, μαζί με το Συμβούλιο, αποτελούν την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή. Ασκεί τον πολιτικό έλεγχο της Επιτροπής.

Η διάσκεψη δεν έχει στόχο την τροποποίηση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων των οργάνων. Η Επιτροπή θεωρεί πάντως ότι θα ήταν ευκαίριο, όταν πρόκειται για αποφάσεις νομοθετικού χαρακτήρα, να συσταθεί σχέση μεταξύ της ειδικής πλειοψηφίας και της διαδικασίας συναπόφασης. Το ίδιο ισχύει τόσο για τις νομοθετικές αποφάσεις που αφορούν τους τομείς όπου εφαρμόζεται σήμερα η ειδική πλειοψηφία (κοινή εμπορική πολιτική και κοινή γεωργική πολιτική) όσο και για τη μελλοντική επέκταση του πεδίου της ειδικής πλειοψηφίας. Συνέπεια αυτής της προσέγγισης θα είναι η ενίσχυση του ρόλου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ως από κοινού νομοθέτη. **Το θέμα αυτό θα εξεταστεί διεξοδικά στο κεφάλαιο 2 τμήμα 11 της παρούσας γνώμης.**

Όσον αφορά τη **λειτουργία** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή θα μπορούσε να προσαρμοστεί στην προοπτική της διεύρυνσης χωρίς τροποποίηση των συνθηκών, με προσαρμογές του εσωτερικού του κανονισμού που θα πραγματοποιήσει το ίδιο το Κοινοβούλιο. Υπενθυμίζει όμως ότι είναι επείγον να καθοριστούν ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης και οι γενικοί όροι εκπλήρωσης των καθηκόντων των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 190 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ.

Η συνθήκη του Άμστερνταμ έχει εν μέρει ρυθμίσει το ζήτημα της **σύνθεσης** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, προβλέποντας κατά τρόπο ρητό, στο άρθρο 189 της συνθήκης ΕΚ, ότι **"τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπερβαίνουν τα επτακόσια"**. Ο αριθμός αυτός, σύμφωνα με πρόταση του ιδίου του Κοινοβουλίου, λαμβάνει υπόψη διττή ανάγκη: αφενός να εξασφαλίζεται η αντιπροσώπευση των λαών, και αφετέρου να κρατά ένα μέγεθος συμβατό προς την αποτελεσματική εκπλήρωση των αποστολών του. **Η Επιτροπή προτείνει να διατηρηθεί αυτός ο αριθμός.**

Το άρθρο 190 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ προβλέπει τον αριθμό των εκλεγόμενων σήμερα σε κάθε κράτος μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το σύνολό τους ανέρχεται σε 626 βουλευτές. Είναι πιθανόν ότι, αμέσως μετά τις πρώτες προσχωρήσεις, θα γίνει υπέρβαση του ανώτατου ορίου των 700 ευρωβουλευτών, αν ο αριθμός των εκλεγόμενων αντιπροσώπων σε κάθε εντασσόμενη χώρα καθοριστεί σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι σήμερα. Είναι λοιπόν αναπόφευκτη η επανεξέταση της μεθόδου, όπως είχε ήδη προβλεφθεί στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Ιουνίου 1992³ ώστε να τηρηθεί το όριο των 700 ευρωβουλευτών.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι εναπόκειται στο Κοινοβούλιο να προτείνει νέες προϋποθέσεις για την κατανομή των εδρών. Ενδεικτικά, η Επιτροπή εκθέτει τα ακόλουθα στοιχεία που θα συμβάλουν στον προβληματισμό.

Με την τήρηση του ορίου των 700 πρέπει να εξασφαλίζεται ένα ελάχιστο επίπεδο αντι.

Υπενθυμίζεται ότι η σημερινή σύνθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποφασίστηκε στις 11 και 12 Δεκεμβρίου 1992 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου με βάση πρόταση του Κοινοβουλίου, λαμβάνοντας υπόψη την ενοποίηση της Γερμανίας και με την προοπτική της διεύρυνσης με ορισμένες χώρες της ΕΖΕΣ. Η πρόταση αυτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που έγινε στις 10 Ιουνίου με την έκθεση και το ψήφισμα που αναφέρθηκαν πιο πάνω, θεμελιώνεται επί της αρχής της φθίνουσας αναλογικής⁴. Ο ίδιος τύπος χρησιμοποιήθηκε επίσης για προσδιοριστεί ο αριθμός των προς εκλογή αντιπροσώπων στην Αυστρία και τη Σουηδία, αν και έγινε κάποια ελαφρά προσαρμογή στον αριθμό σε σχέση με αυτόν που θα είχε προκύψει με την αυστηρή εφαρμογή του τύπου.

Ο εν λόγω τύπος για την κατανομή των εδρών θα πρέπει στο εξής να επανεξεταστεί:

- θα μπορούσε να μελετηθεί μια κατανομή εδρών μεταξύ των κρατών μελών με βάση την αυστηρή αναλογική σε συνάρτηση με τον πληθυσμό κάθε κράτους μέλους. Η Επιτροπή θεωρεί όμως ότι στην παρούσα φάση της πολιτικής ολοκλήρωσης της Ένωσης αυτή η προϋπόθεση δεν είναι ρεαλιστική.

---

³ Έκθεση De Gucht – Ψήφισμα A3-0186/92, ΕΕ 1992, C 176/72

⁴ Ο προσδιορισμός του αριθμού των εδρών ανά κράτος μέλος που προτείνεται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στηρίχτηκε στον ακόλουθο τύπο: κατανομή 6 εδρών ανά κάθε κράτος μέλος, ανεξάρτητα από τον πληθυσμό του, και στη συνέχεια κατανομή μίας επιπλέον έδρας για κάθε μερίδα 500.000 κατοίκων για τις περιπτώσεις που ο αριθμός των κατοίκων περιλαμβάνεται μεταξύ 1 και 25 εκατομμυρίων, κατανομή μίας επιπλέον έδρας για κάθε μερίδα ενός εκατομμυρίου κατοίκων για τις περιπτώσεις που ο αριθμός των κατοίκων περιλαμβάνεται μεταξύ 25 και 60 εκατομμυρίων, κατανομή τέλος μίας επιπλέον έδρας για κάθε μερίδα 2 εκατομμυρίων κατοίκων για τις περιπτώσεις άνω των 60 εκατομμυρίων κατοίκων. Ο τύπος αυτός ωστόσο δε έχει εφαρμοστεί κατά απόλυτο μαθηματικό τρόπο.

- μια επιλογή θα μπορούσε να είναι η αναθεώρηση του τύπου που ευρίσκεται στη βάση της απόφασης του 1992, διατηρώντας την αρχή της φθίνουσας αναλογικής, αλλά ξεκινώντας από ένα χαμηλότερο ελάχιστο αριθμό ευρωβουλευτών και χορηγώντας λιγότερες κατά κεφαλή έδρες ή/και προσαρμόζοντας τις κατηγορίες. Πρέπει εντούτοις να ληφθεί υπόψη ότι το στοιχείο της φθίνουσας αναλογικής θα μείωνε περισσότερο απ' ό,τι στο παρελθόν την αντιπροσώπευση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο του πληθυσμού των πολυπληθέστερων κρατών μελών, εφόσον ο τύπος, έστω και προσαρμοσμένος, θα εξακολουθήσει να ευνοεί τα άλλα κράτη μέλη, ειδικότερα εκείνα με μέσο πληθυσμό.
- μια άλλη επιλογή θα μπορούσε να προβλέπει τη γραμμική μείωση του αριθμού των εδρών που χορηγούνται σύμφωνα με τον τύπο που ίσχυε μέχρι σήμερα. Έτσι η διαδικασία της διεύρυνσης θα είχε τον ίδιο σχετικό αντίκτυπο στην κατανομή του αριθμού των βουλευτών. Ο συντελεστής της γραμμικής μείωσης θα υπολογίζεται σε κάθε προσχώρηση, σε συνάρτηση με τη σχέση μεταξύ του ορίου των 700 και του συνολικού θεωρητικού αριθμού των ευρωβουλευτών στον οποίο θα κατέληγε ο ισχύων σήμερα τύπος τόσο για τα σημερινά κράτη μέλη όσο και τις νέες εντασσόμενες χώρες.

Τέλος, η Επιτροπή θεωρεί ότι **θα ήταν προς το συμφέρον της Ένωσης αν ορισμένοι ευρωβουλευτές εκλέγονταν από πανευρωπαϊκούς καταλόγους, που θα άνοιγαν σε ολόκληρη την Ένωση για το σύνολο των ευρωπαϊών ψηφοφόρων.** Το εκλογικό σώμα θα έπρεπε δηλαδή να ψηφίσει διπλά: μία ψήφο σε εθνικό επίπεδο και μία άλλη για τον αριθμό των βουλευτών που θα εκλεγούν βάσει αυτών των πανευρωπαϊκών καταλόγων. Ο αριθμός των βουλευτών που πρόκειται να εκλεγούν σε εθνικό επίπεδο θα υπολογιστεί κατά συνέπεια μετά την αναλογική αφαίρεση του αριθμού των αναγκαίων εδρών προκειμένου να συσταθεί το "ευρωπαϊκό" μερίδιο.

Ένας τέτοιος τρόπος διοργάνωσης των ευρωπαϊκών εκλογών θα συνέβαλε στην ανάπτυξη των πολιτικών κομμάτων στο ευρωπαϊκό επίπεδο και θα διευκόλυνε την παρουσία στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βουλευτών που είναι σε θέση να αξιοποιήσουν μια ευρωπαϊκή πολιτική βάση και όχι μόνο εθνικές θέσεις. Οι διατάξεις της συνθήκης σχετικά με τα ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα θα εύρισκαν εκεί μια σταθερή εφαρμογή.

Η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη:

- Να διατηρηθεί ο ανώτατος αριθμός των 700 ευρωβουλευτών.
- Να κληθεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να επεξεργαστεί μέθοδο κατανομής των βουλευτών ανά κράτος μέλος, λαμβανομένου υπόψη αυτού του ορίου. Να εξεταστεί η δυνατότητα εκλογής ορισμένου αριθμού βουλευτών από καταλόγους που παρουσιάζονται στο σύνολο της Ένωσης.

3. Το Συμβούλιο

Το Συμβούλιο είναι το όργανο της Ένωσης στο οποίο αντιπροσωπεύονται οι κυβερνήσεις των κρατών μελών που απαρτίζουν την Ένωση αυτή.

Από την αρχή, το Συμβούλιο αποτελεί το νομοθετικό όργανο της Κοινότητας. Με τις συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ έγινε, για πολλούς τομείς, από κοινού νομοθέτης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Είναι το κατ' εξοχήν όργανο προσδιορισμού και εφαρμογής της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας καθώς και της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικά ζητήματα. Το Συμβούλιο, μαζί με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, συνιστούν την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή.

Το Συμβούλιο απαρτίζεται από έναν αντιπρόσωπο από κάθε κράτος μέλος. Η επαναδιατύπωση στη συνθήκη του Μάαστριχτ της σχετικής διάταξης (το σημερινό άρθρο 203 της συνθήκης ΕΚ), δηλαδή ότι το Συμβούλιο απαρτίζεται "από ένα αντιπρόσωπο κάθε κράτους μέλους σε υπουργικό επίπεδο, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος να δεσμεύει την κυβέρνηση του κράτους μέλους που αντιπροσωπεύει", δίνει εξάλλου τη δυνατότητα σε κάθε κράτος μέλος, ανεξάρτητα από τον τρόπο οργάνωσής του, να τηρεί τις απαιτήσεις της εσωτερικής του συνταγματικής τάξης. Η διεύρυνση θα προκαλέσει εντούτοις σοβαρές δυσχέρειες για τη λειτουργία του Συμβουλίου και θα απαιτηθούν ουσιαστικές τροποποιήσεις για να αντιμετωπιστούν πολλά συγκεκριμένα ζητήματα.

Το Συμβούλιο προέβη σε λεπτομερή εξέταση της **λειτουργίας** του με την προοπτική της διεύρυνσης, βάσει της έκθεσης που υπέβαλε στο Συμβούλιο ο Γενικός Γραμματέας τον Μάρτιο 1999. Κατά τη σύνοδο του Ελσίνκι (9-10 Δεκεμβρίου 1999), το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε ορισμένες από τις συστάσεις αυτές, οι οποίες δεν απαιτούν καμία τροποποίηση των συνθηκών. Δεν πρέπει να αποκλειστεί εντούτοις η εξέταση εκ μέρους της Διάσκεψης ορισμένων βαθύτερων αλλαγών που θα απαιτούσαν τροποποίηση των συνθηκών

4. Η Επιτροπή

α. Ρόλος και λειτουργία της Επιτροπής

Στη θεσμική διάρθρωση που έχει συσταθεί με τις συνθήκες, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποτελεί αναμφισβήτητο πλέον πρωτότυπο στοιχείο. Κανένας άλλος διεθνής οργανισμός ή πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ χωρών δεν συγκρίνεται με αυτό το όργανο. Δεν αποτελεί ούτε την έκφραση μιας διακυβερνητικής συνεργασίας ούτε την έκφραση κάποιας εκλογής. Η Επιτροπή δημιουργήθηκε για να προασπίζεται, εντελώς ανεξάρτητη, το ευρωπαϊκό συμφέρον. Είναι συλλογικά υπεύθυνη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Επ' αυτού του τελευταίου σημείου, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η συνθήκη του Άμστερνταμ ανέθεσε στον Πρόεδρο την αποστολή της χάραξης των πολιτικών προσανατολισμών της Επιτροπής. Τα μέλη της Επιτροπής επιλέγονται με κοινή συμφωνία του εντολοδόχου προέδρου. Αυτές οι νέες αρμοδιότητες του προέδρου βρίσκουν, μεταξύ άλλων, την έκφρασή τους στην **πολιτική δέσμευση των μελών της σημερινής Επιτροπής να υποβάλουν την παραίτησή τους αν τους το ζητήσει ο Πρόεδρος. Η Επιτροπή προτείνει να επισημοποιηθεί αυτή η δέσμευση στις συνθήκες**, προκειμένου να ενισχυθεί η συλλογική πολιτική ευθύνη της Επιτροπής.

Τα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στην Επιτροπή από τις συνθήκες είναι πολλαπλά. Η Επιτροπή είναι **η κινητήρια δύναμη της ευρωπαϊκής οικοδόμησης** με το αποκλειστικό δικαίωμα πρωτοβουλίας που διαθέτει σε θέματα κοινοτικής νομοθεσίας. Είναι ο **"θεματοφύλακας των συνθηκών"**. Η Επιτροπή είναι το **εκτελεστικό όργανο της Κοινότητας**, που καλείται να λάβει εκτελεστικά μέτρα, να εκτελέσει τον προϋπολογισμό και να διαχειριστεί τις κοινοτικές πολιτικές και τα κοινοτικά προγράμματα. Η Επιτροπή αντιπροσωπεύει την Κοινότητα και διεξάγει διεθνείς διαπραγματεύσεις.

Η λειτουργία της Επιτροπής βασίζεται στην **αρχή της συλλογικότητας**, που σημαίνει ότι **κάθε μέλος της Επιτροπής συμμετέχει ισότιμα** - ανεξάρτητα από την ιθαγένειά του - **στην προετοιμασία των προτάσεων και τη λήψη των αποφάσεων**. Οι αποφάσεις αυτές δεσμεύουν συλλογικά όλα τα μέλη του Σώματος.

Η διαχείριση της συλλογικότητας, εντός μιας Επιτροπής είκοσι μελών, συνεπάγεται ορισμένους περιορισμούς (συχνές συζητήσεις, όπως στο Συμβούλιο, υπό την μορφή γύρων) και διοικητικής φύσεως βραδύτητα. Η Επιτροπή λαμβάνει χιλιάδες αποφάσεις κάθε χρόνο, με ρυθμό περίπου 200 την εβδομάδα. Η Επιτροπή ευρίσκεται επί του παρόντος στο στάδιο σημαντικών μεταρρυθμίσεων στην οργάνωσή της, που αναμένεται ότι θα καταστήσουν δυνατό, με τον εκσυγχρονισμό των μεθόδων εργασίας της και των διαδικασιών της, να διατηρηθεί η δυνατότητα της αληθινά συλλογικής λήψης αποφάσεων, προβλέποντας παράλληλα ευρύτερη προσφυγή σε εξουσιοδοτήσεις σε συγκεκριμένους τομείς, εντός των προϋποθέσεων και των ορίων που θα καθορίζονται από το Σώμα. Μια τέτοια μεταρρύθμιση θα πρέπει να εξεταστεί ήδη από τώρα και ανεξάρτητα από τη μελλοντική σύνθεση της Επιτροπής. Θα επιβληθεί άλλωστε εκ των πραγμάτων, αν αυξηθεί ο σημερινός αριθμός των Επιτρόπων.

Η συλλογικότητα παραμένει πράγματι για την Επιτροπή **η θεμελιώδης πηγή της νομιμότητας των πράξεών της**, εφόσον η Επιτροπή, παρά το γεγονός ότι είναι πολιτικά

υπεύθυνη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δεν προέρχεται άμεσα από εκλογές, σε αντίθεση προς άλλες κατηγορίες εκτελεστικών οργάνων.

Σε μια διευρυμένη Ένωση, η αποστολή της συνοχής και της ενότητας που έχει ανατεθεί στην Επιτροπή θα είναι και δυσχερέστερη και πλέον αναγκαία. Πρέπει να διατηρηθεί η ικανότητά της προς δράση.

β. Η σύνθεση της Επιτροπής

Από την αρχή, η Επιτροπή είχε συσταθεί ως όργανο εγγυόμενο το συλλογικό συμφέρον, και εξακολούθησε να λειτουργεί υπό την αυτή σύλληψη. Προς το σκοπό αυτό, οι συντάκτες των συνθηκών δεν όρισαν τους Επιτρόπους ως "αντιπροσώπους" των κυβερνήσεων των κρατών μελών, καθήκον που επιφυλάχθηκε για τα μέλη του Συμβουλίου. Αντίθετα, πρόβλεψαν ώστε "τα μέλη της Επιτροπής (να) ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας" και "(να μη) ζητούν ούτε δέχονται υποδείξεις από καμία κυβέρνηση" (άρθρο 213 παρ. 2 ΕΚ).

Η λειτουργία της Επιτροπής ως Σώματος συνδέεται άμεσα με τον αριθμό των Επιτρόπων που απαρτίζουν αυτό το Σώμα. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 213 της συνθήκης ΕΚ "η Επιτροπή πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, χωρίς ο αριθμός των μελών των εχόντων την αυτή ιθαγένεια να είναι μεγαλύτερος των δύο". Από την αρχή, η Επιτροπή αποτελείται από δύο μέλη που ορίζονται από τα πολυπληθέστερα κράτη μέλη και ένα μέλος οριζόμενο από καθένα των υπολοίπων κρατών μελών.

Όταν θα έχει ολοκληρωθεί η ένταξη των 13 υποψηφίων σήμερα χωρών, **σύμφωνα με το υφιστάμενο σύστημα θα έχει σχηματιστεί Επιτροπή 35 μελών**, δηλαδή τέσσερις φορές περισσότερους απ' ότι στην αρχή.

Η Επιτροπή θεωρεί ωστόσο ότι η βασική επιλογή είναι να αποφασιστεί αν η Επιτροπή θα πρέπει στο μέλλον να αποτελείται από ένα υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, ανεξάρτητα από τον αριθμό των κρατών μελών, ή αν συντρέχουν σημαντικοί λόγοι που αιτιολογούν την εξεύρεση άλλης λύσης.

Η Επιτροπή θεωρεί αναγκαίο να τεθεί εκ νέου αυτό το ζήτημα, τη στιγμή που προετοιμάζεται μια διεύρυνση που δεν περιορίζεται σε 4 ή 5 χώρες, αλλά προβλέπει το διπλασιασμό του αριθμού των κρατών μελών. Θεωρεί ότι το ζήτημα πρέπει να τεθεί και να αποφασιστεί τώρα διότι είναι ελάχιστα πιθανό να γίνει παρέκκλιση αργότερα από τη λύση στην οποία θα καταλήξει η προσεχής διακυβερνητική διάσκεψη - έστω και αν η λύση αυτή παρουσιαστεί ως προσωρινή.

Αν η Επιτροπή περιλαμβάνει αριθμό Επιτρόπων μικρότερο από τον αριθμό των κρατών μελών, θα πρέπει τότε να προσδιοριστούν από τώρα οι λεπτομέρειες διορισμού των μελών του Σώματος.

Αν η Επιτροπή αποτελείται από ένα υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, ανεξάρτητα από τον αριθμό των κρατών, θα πρέπει να δοθεί ήδη από τώρα απάντηση στο ερώτημα με ποιόν τρόπο θα μπορέσει η Επιτροπή να λειτουργήσει αποτελεσματικά με 28 μέλη, ή ίσως και περισσότερα αν ανοιχτούν προοπτικές και για άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η επιλογή αυτή

απαιτεί τη λήψη σημαντικών αποφάσεων **σχετικά με τη διάρθρωση του Σώματος των Επιτρόπων και τις εξουσίες του Προέδρου του.**

Επιλογή 1. Η Επιτροπή αποτελείται από σταθερό αριθμό Επιτρόπων, μικρότερο από τον μελλοντικό αριθμό των κρατών μελών

Στο κείμενο που ενέκρινε στις 10 Νοεμβρίου 1999 ενόψει του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι "με τη νέα εξουσία χάραξης πολιτικών προσανατολισμών που έχει ανατεθεί στον Πρόεδρό της και τις συλλογικές αποφάσεις που λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία των μελών που την απαρτίζουν, η Επιτροπή συνιστά ουσιώδες σημείο ισορροπίας που μπορεί να διακυβευθεί σε περίπτωση αύξησης του αριθμού των Επιτρόπων". Η Επιτροπή θεωρεί ότι θα ήταν ουσιώδους σημασίας με τη διεύρυνση "να διατηρηθεί παράλληλα ο **συλλογικός χαρακτήρας, η αποτελεσματικότητα και ο τρόπος λήψεως αποφάσεων** ενός οργάνου του οποίου ή αποστολή είναι να εκπροσωπεί, με πλήρη ανεξαρτησία, το γενικό συμφέρον και να ασκεί διαιτησία μεταξύ των διαφόρων στόχων των συνθηκών".

Η θέση αυτή λαμβάνει υπόψη τη βαθύτατη διαφορά που υφίσταται μεταξύ του ρόλου και της λειτουργίας της Επιτροπής και του ρόλου και της λειτουργίας της κυβέρνησης ενός κράτους μέλους, η συνοχή των οποίων βασίζεται στο γεγονός ότι τα μέλη της ανήκουν στην ίδια πολιτική τάση ή συμφέροντα συνασπισμού και στηρίζεται σε κοινοβουλευτική πλειοψηφία για την υλοποίηση του πολιτικού της προγράμματος. Έτσι εξηγείται πώς οι εθνικές κυβερνήσεις μπορούν να περιλαμβάνουν υψηλό αριθμό υπουργών, χωρίς να αποδυναμώνεται η ικανότητά τους προς δράση. Το θεσμικό σύστημα της Ένωσης αποκλείει προφανώς μια τέτοια κατάσταση στην παρούσα φάση της ανάπτυξής του. Η συνοχή της Επιτροπής και η νομιμότητά της εξασφαλίζονται ακριβώς από τη συλλογική λειτουργία της.

Αν θέλουμε να διατηρηθεί αυτή η συλλογική λειτουργία, τότε **θα πρέπει, στη μελλοντική συνθήκη, να σταθεροποιηθεί ο αριθμός των μελών της Επιτροπής στο επίπεδο που ευρίσκεται σήμερα και να προσδιοριστούν οι λεπτομέρειες διορισμού των Επιτρόπων.**

Πολλές λύσεις έχουν προταθεί επ' αυτού του τελευταίου σημείου, και μεταξύ άλλων και εκείνη που θα άφηνε μόνο στον Πρόεδρο της Επιτροπής την αρμοδιότητα σχηματισμού του Σώματος λαμβανομένων υπόψη των σχέσεων συνεργασίας που ήδη έχουν ορισμένα κράτη μέλη με γείτονές τους εκτός του πλαισίου των συνθηκών. Αυτή η τελευταία λύση δεν κρίνεται ικανοποιητική, δεδομένου ότι θα δημιουργούσε εντάσεις μεταξύ των κρατών μελών κατά το σχηματισμό κάθε νέου Σώματος.

Υπό το πρίσμα αυτό, η μόνη αληθινά δίκαιη λύση θα ήταν να προβλεφθεί στη συνθήκη ένα εκ περιτροπής σύστημα που θα σέβεται την απόλυτη ισότητα των κρατών μελών με βάση προκαθορισμένη σειρά. Αυτή η σειρά θα εξασφαλίζει ισόρροπη σύνθεση της Επιτροπής από άποψη γεωγραφική καθώς και από άποψη του σχετικού μεγέθους των κρατών την ιθαγένεια των οποίων έχουν οι Επίτροποι.

Σε μια Ένωση 28 μελών και με όριο είκοσι Επιτρόπους, καμία χώρα δεν θα απουσίαζε από τη σύνθεση της Επιτροπής για δύο διαδοχικές θητείες. Κάθε χώρα θα μπορούσε να προτείνει δικό της Επίτροπο σε 5 επί συνόλου 7 σχηματισμών Επιτροπής.

Επιλογή 2. Η Επιτροπή αποτελείται από ένα υπήκοο από κάθε κράτος μέλος και η δομή της αναμορφώνεται εκ βάθρων για να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητά της

Η έκθεση της προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι αναφέρει ότι μια Επιτροπή αποτελούμενη από ένα υπήκοο από κάθε κράτος μέλος θα αποτελούσε την "καλύτερη διασφάλιση της νομιμότητάς της".

Πραγματικά, είναι αναμφισβήτητο ότι η παρουσία στο Σώμα μιας προσωπικότητας προερχόμενης από κάθε κράτος μέλος διευκολύνει τον διάλογο με τους πολίτες της Ένωσης και επιτρέπει αναμφίβολα την καλύτερη κατανόηση του ρόλου που διαδραματίζει η Επιτροπή στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Αυτή η σύλληψη όμως δεν θα πρέπει να οδηγήσει στην εξομοίωση μιας Επιτροπής με σύνθεση ανάλογης του Συμβουλίου προς ένα ακόμα σύστημα αντιπροσώπευσης των κρατών μελών.

Αν η διάσκεψη επιλέξει αυτή τη δυνατότητα, **θα πρέπει ταυτόχρονα να πραγματοποιηθεί μια σημαντική αναδιάρθρωση της Επιτροπής**. Ορισμένοι τύποι συζητήθηκαν κατά την προηγούμενη διακυβερνητική διάσκεψη. Παρά τις διάφορες παραλλαγές τους, οι τύποι αυτοί έχουν ορισμένα κοινά σημεία, και όλοι επηρεάζουν σημαντικά τον συλλογικό τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής. Υπό το πρίσμα αυτό, θα πρέπει μεταξύ άλλων να εξεταστούν:

- Σημαντική ενίσχυση των εξουσιών του Προέδρου προκειμένου να αναθέτει - ή να μην αναθέτει - χαρτοφυλάκια και υπηρεσίες στα μέλη της Επιτροπής. Απ' αυτό απορρέει ότι ορισμένοι Επίτροποι μπορεί να μην έχουν καθήκοντα ή να τους ανατίθενται έκτακτα καθήκοντα. Το δικαίωμα επιλογής θα ανήκει στον Πρόεδρο.
- Η δυνατότητα για ορισμένους Επιτρόπους να συντονίζουν και να κατευθύνουν τις ενέργειες των άλλων συναδέλφων τους, των οποίων θα προΐστανται. Λογικότερο θα ήταν να παραχωρηθούν από τη συνθήκη ειδικές προς το σκοπό αυτό εξουσίες στους αντιπροέδρους, ο αριθμός των οποίων θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερος απ' ότι προβλέπεται σήμερα από τη συνθήκη.
- Εκτεταμένη εξουσία πολιτικής κατεύθυνσης για τον Πρόεδρο, ο οποίο θα έχει συνεπώς επικρατέστερη ψήφο στις διαβουλεύσεις της Επιτροπής και την εξουσία να αντιτίθεται στις εισηγήσεις που δεν κρίνει κατάλληλες, καθώς και τη δυνατότητα να ανακαλεί τον διορισμό των μελών της Επιτροπής.
- Νέοι κανόνες που θα επιτρέπουν στους Επιτρόπους να λαμβάνουν, εξ ονόματος της Επιτροπής ή με δική τους ευθύνη, αποφάσεις τρέχουσας διαχείρισης.

Οι αναδιαρθρώσεις αυτές φαίνονται από κάθε άποψη απαραίτητες, τόσο για να αντιμετωπιστεί η χαλάρωση που συνδέεται με την αύξηση του αριθμού των Επιτρόπων όσο και για να καταδειχτεί ότι μια Επιτροπή της οποίας η σύνθεση έχει γίνει κατά τον ίδιο τρόπο με αυτήν του Συμβουλίου διατηρεί ρόλο διαφορετικό, λόγω της ιδιότητάς της να προτείνει και να προωθεί το γενικό συμφέρον της διευρυμένης Ευρώπης.

Η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη:

- Να επανεξετάσει τη σύνθεση της Επιτροπής με τον καθορισμό του αριθμού των Επιτρόπων
είτε σε 20, με σύστημα εκ περιτροπής που θα θεσμοποιείται στη συνθήκη και θα σέβεται την αυστηρή ισοτιμία των κρατών μελών,
είτε σε ένα Επίτροπο ανά κάθε κράτος μέλος, με μέτρα για την εκ βάθρων αναδιοργάνωση της Επιτροπής.
- Να επισημοποιήσει τη δέσμευση που έχει αναλάβει σήμερα κάθε Επίτροπος να παραιτηθεί αν του το ζητήσει ο Πρόεδρος.

5. Το δικαιοδοτικό σύστημα της Ένωσης

α. Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και το Πρωτοδικείο

Το Δικαστήριο είναι ουσιαστικό όργανο της Ένωσης, δεδομένου ότι πρέπει να εξασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης (άρθρο 220 της συνθήκης ΕΚ).

Για την προετοιμασία της διεύρυνσης αλλά και για να αποφευχθεί η σημερινή επιβάρυνση της κοινοτικής δικαιοδοσίας, η Επιτροπή θεωρεί αναγκαίο να εξετάσει η διάσκεψη τη σύνθεση και τη λειτουργία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου.

Πράγματι, ο χρόνος έκδοσης αποφάσεων του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου, όπως προκύπτει από τα στατιστικά στοιχεία της κοινοτικής δικαιοδοσίας, καταδεικνύει ότι, παρά τις προσπάθειες που καταβάλλει, αυτό το όργανο έχει φθάσει πλέον στα όρια της ικανότητάς του να εκδικάζει. Με τη διεύρυνση δεν είναι πλέον σε θέση να αντιμετωπίσει, εντός ικανοποιητικών προθεσμιών έκδοσης αποφάσεων, την αύξηση του φόρτου εργασίας του. Η κατάσταση αυτή είναι ανησυχητική εντός μιας Κοινότητας δικαίου, δέκα έτη μόνο μετά την έναρξη της λειτουργίας του Πρωτοδικείου και ενώπιον της προσεχούς διεύρυνσης.

Όπως καταφαίνεται από το έγγραφο προβληματισμού του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου για το μέλλον του δικαιοδοτικού συστήματος, που δημοσιεύτηκε στις 10 Μαΐου 1999 ενόψει της διακυβερνητικής διάσκεψης, πρέπει να σημειωθεί ότι η διαρκής επιβάρυνση του φόρτου εργασίας της κοινοτικής δικαιοδοσίας έχει μεταβάλει το πεδίο δραστηριότητας μετά τη συνθήκη του Άμστερνταμ. Η κοινοτική δικαιοδοσία πρέπει πράγματι να ασκεί νέες και ειδικευμένες αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί ή θα της ανατεθούν από τις συνθήκες.

Προκύπτει συνεπώς ανεπιφύλακτα η διαπίστωση ότι πρέπει να αναθεωρηθεί -ενδεχομένως εις βάθος- η αρχική σύλληψη των δομών όπως αυτή είχε γίνει για έξι κράτη μέλη, για να

μπορέσει η κοινοτική δικαιοδοσία να ασκεί πλήρως το σύνολο των καθηκόντων της. Θα πρέπει προς το σκοπό αυτό να ληφθούν υπόψη ορισμένες παράμετροι, μεταξύ άλλων η ανάγκη να εξασφαλιστεί μια αποτελεσματική δικαιοδοτική προστασία και να διατηρηθεί η ποιότητα και η συνοχή της νομολογίας, καθώς επίσης και η τήρησή της σε ολόκληρο το έδαφος της Κοινότητας.

Για να διαθέτει έγκυρη και ανεξάρτητη γνώμη σχετικά με το ζήτημα του μέλλοντος της κοινοτικής δικαιοδοσίας, η Επιτροπή ανέθεσε σε ομάδα προβληματισμού, υπό την προεδρία του κ. Ole Due, πρώην Προέδρου του Δικαστηρίου, το έργο της καταγραφής των διαφόρων επιλογών που θα της επιτρέψουν να ανταποκριθεί στο σύνολο αυτών των προκλήσεων. Η έκθεση αυτής της ομάδας, που καταρτίστηκε σε στενή συνεργασία με το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο, θα υποβληθεί στην Επιτροπή στο τέλος Ιανουαρίου.

Επ' αυτής της βάσεως, η Επιτροπή θα υποβάλει αργότερα ειδικό έγγραφο επί του θέματος. Θα χρειαστεί να επανεξεταστούν σε ορισμένες περιπτώσεις οι σημερινές αρμοδιότητες του Δικαστηρίου, ειδικότερα προκειμένου να του επιτραπεί να επεμβαίνει σε περίπτωση προσφυγής σχετικά με την έκδοση κοινοτικών τίτλων πνευματικής ιδιοκτησίας με πλήρη δικαιοδοσία σε διαφορές σχετικές με αυτό τον τύπο δικαιωμάτων.

β. Η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη για την επείγουσα ανάγκη να εξοπλιστεί η Κοινότητα με πραγματικά αποτελεσματικά μέσα για την καταπολέμηση της απάτης και την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της.

Η σύσταση της OLAF συνιστά οπωσδήποτε μεγάλη πρόοδο για την διαπίστωση παραβάσεων. Αλλά η δίωξή τους σε ποινικό επίπεδο προϋποθέτει τη συνεργασία με 15 δικαστικές τάξεις που εφαρμόζουν διαφορετικούς κανόνες ουσίας και διαφορετικές διαδικασίες. Πραγματικά, **οι απάτες έχουν συχνά διακρατικό χαρακτήρα**. Ωστόσο, οι εθνικές αστυνομικές και δικαστικές αρχές μπορούν να ενεργούν μόνο στην εθνική επικράτεια. Εξάλλου, οι κλασικές μέθοδοι δικαστικής συνεργασίας και συνεργασίας των αστυνομικών αρχών παραμένουν δύσκαμπτες και συχνά ακατάλληλες για την αποτελεσματική καταπολέμηση των περιπτώσεων διακρατικής απάτης. Από την πείρα μάλιστα έχει καταδειχτεί η δυσκολία να έχουν κατάληξη οι διοικητικές έρευνες στην περίπτωση που χρειάζεται, στο χώρο της ποινικής δικαστικής δίωξης.

Η Επιτροπή προτείνει συνεπώς να συμπληρωθούν οι ισχύουσες διατάξεις με νομική βάση που θα καταστήσει δυνατή τη θέσπιση κανόνων που θα αφορούν:

- τις παραβάσεις και τις αντίστοιχες ποινές,
- τους αναγκαίους διαδικαστικούς κανόνες για τη δίωξη των παραβάσεων αυτών,
- τους κανόνες που θα διέπουν το καθεστώς και την αποστολή μιας ευρωπαϊκής εισαγγελικής αρχής επιφορτισμένης με τη διεξαγωγή, σε ολόκληρο το ευρωπαϊκό έδαφος, ανακρίσεων για περιπτώσεις απάτης καθώς και με τη δίωξή τους από τα εθνικά δικαιοδοτικά συστήματα.

Έτσι, τα εθνικά δικαστήρια, ως δικαστές κοινοτικού δικαίου, θα εφαρμόζουν σε αυτή την ειδική κατηγορία παραβάσεων τους ίδιους κανόνες στην εθνική δικαστική τάξη, όπως

εφαρμόζουν ήδη σήμερα τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου σε όλους τους τομείς της συνθήκης ΕΚ.

Η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη:

- Να συμπληρωθούν οι ισχύουσες διατάξεις σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Κοινότητας με νομική βάση για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εισαγγελικής αρχής και για τη δυνατότητα θέσπισης κανόνων για την ποινική δικαστική δίωξη των περιπτώσεων απάτης διακρατικού χαρακτήρα.

6. Το Ελεγκτικό Συνέδριο

Το Ελεγκτικό Συνέδριο ιδρύθηκε με τη συνθήκη της 22ας Ιουλίου 1975 η οποία επέφερε τροποποίηση ορισμένων δημοσιονομικών διατάξεων, και εξασφαλίζει τον έλεγχο των λογαριασμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένων οργανισμών που έχουν συσταθεί από την Κοινότητα. Εξετάζει τη νομιμότητα και κανονικότητα των εσόδων και εξόδων και εξασφαλίζει τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση. Δεδομένου ότι η εκτέλεση του προϋπολογισμού της Κοινότητας πραγματοποιείται από την Επιτροπή (άρθρο 274 της συνθήκης ΕΚ), ο ρόλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι ουσιαστικά να εξασφαλίζει τον έλεγχο των δραστηριοτήτων της Επιτροπής.

Η αποστολή των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου συνίσταται στην άσκηση των ελεγκτικών δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται από υπαλλήλους του εν λόγω οργάνου, στη σύνταξη ετήσιων και ειδικών εκθέσεων, και στην έκδοση γνωμοδοτήσεων προς άλλα όργανα. Οι εν λόγω εκθέσεις και γνωμοδοτήσεις εγκρίνονται με πλειοψηφία των μελών. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου οφείλουν να ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία και δεν επιτρέπεται να ζητούν ή να δέχονται οδηγίες από καμία κυβέρνηση.

Το Ελεγκτικό Συνέδριο απαρτίζεται σήμερα από δεκαπέντε μέλη, τα οποία διορίζονται για περίοδο έξι ετών. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί. Αν και η συνθήκη δεν επιβάλλει να αποτελείται το Ελεγκτικό Συνέδριο από ένα υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, στην πράξη ακολουθείται αυτός ο τύπος. Συνεπώς, χωρίς να έχει γίνει ποτέ καμία εις βάθος αξιολόγηση της αποστολής και των αναγκών τους, ο αριθμός των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου αυξανόταν μέχρι σήμερα σε κάθε νέα προσχώρηση.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει πλέον να ανασταλεί αυτή η πρακτική, προκειμένου να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητα αυτού του οργάνου. Ακόμα και αν ο προϋπολογισμός των Κοινοτήτων αυξάνεται με κάθε φάση της διεύρυνσης, δεν προκύπτει από αυτό και αντίστοιχη αύξηση των ελέγχων που πρέπει να πραγματοποιηθούν ή των εκθέσεων που πρέπει να καταρτιστούν. Η Επιτροπή δεν θεωρεί αναγκαία την αύξηση του αριθμού των μελών του.

Πράγματι, η φύση των καθηκόντων των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου συνηγορεί υπέρ της σταθεροποίησης, ακόμα και μείωσης, του αριθμού τους, γνωρίζοντας ότι δεν υπάρχουν πραγματικά λόγοι που να δικαιολογούν το διορισμό ενός υπηκόου από κάθε κράτος.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι **ο αριθμός των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου θα μπορούσε να καθοριστεί σε δώδεκα**. Η Επιτροπή προτείνει ο διορισμός των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου να γίνεται με ένα σύστημα εκ περιτροπής, που θα μπορέσει να λειτουργήσει μόνο αν η θητεία τους δεν είναι ανανεώσιμη.

Η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη:

- Να καθορίσει τον αριθμό των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου σε **δώδεκα**.
- Να προβλέψει ώστε η εξαετής θητεία τους να μην είναι ανανεώσιμη.

7. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή συστάθηκε με τη συνθήκη ΕΟΚ με σκοπό τη συμμετοχή των διαφόρων κατηγοριών οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων στην υλοποίηση της κοινής αγοράς. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκδίδει συμβουλευτικές γνώμες προς τα άλλα όργανα στις περιπτώσεις που προβλέπει η συνθήκη, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο της νομοθετικής διαδικασίας. Η ΟΚΕ μπορεί να εκφράσει τη γνώμη της και σε άλλες περιπτώσεις όταν ζητηθεί από τα άλλα όργανα, καθώς επίσης και με δική της πρωτοβουλία..

Στην αρχή, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή είχε ως αποστολή να συμπληρώνει το συμβουλευτικό έργο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης της Κοινότητας, που αποτελείτο τότε από βουλευτές των εθνικών κοινοβουλίων. Φυσικά, η κατάσταση σήμερα είναι διαφορετική, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκλεγόμενο με καθολική άμεση ψηφοφορία και με ευρεία εξουσία ως από κοινού νομοθετικό όργανο. Υπό το πνεύμα αυτό και λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη της Ένωσης, η Επιτροπή συνιστά να επανεξετάσει η διάσκεψη τις αποστολές της ΟΚΕ και να προσαρμόσει τη σύνθεσή της σε συνάρτηση με τις αποστολές αυτές. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θα μπορούσε, για παράδειγμα, να ενισχύσει τον ρόλο της ως πλαίσιο διαβουλεύσεων των κοινωνικών και οικονομικών εταίρων μεταξύ τους.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ΟΚΕ θα πρέπει να είναι περισσότερο αντιπροσωπευτική των στοιχείων που αποτελούν την κοινωνία των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της και στις διάφορες γεωγραφικές της διαστάσεις. Αυτό προϋποθέτει ένα προβληματισμό σχετικά με την αντιπροσώπευση της κοινωνίας των πολιτών και τα μέσα για να συμπληρωθεί προς την κατεύθυνση αυτή η αντιπροσώπευση με βάση τις κατηγορίες που προβλέπεται στη συνθήκη (άρθρο 257). Θα πρέπει επίσης να εξεταστεί και ο διορισμός των αντιπροσώπων από τα κράτη μέλη.

Η αναδιαρθρωμένη με αυτόν τον τρόπο Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θα μπορούσε να εξυπηρετήσει το ρόλο του συνδέσμου με την κοινωνία των πολιτών. Οι αποστολές της όσον αφορά τις γνώμες νομοθετικού χαρακτήρα θα πρέπει να επανεξεταστούν και τα κείμενα των συνθηκών να προσαρμοστούν έτσι ώστε να αφήνουν στην ίδια την ΟΚΕ τη δυνατότητα να αξιολογεί κατά πόσο είναι σκόπιμο να εκδώσει γνώμη επί των προτάσεων. Η δυνατότητα των ευρωπαϊκών οργάνων να ζητούν τη γνώμη της ΟΚΕ μπορεί να παραμένει αμετάβλητη.

Σήμερα η ΟΚΕ αποτελείται από 222 μέλη διορισμένα για περίοδο τεσσάρων ετών, με ανανεώσιμη θητεία. Οι έδρες είναι κατανεμημένες μεταξύ των κρατών μελών (6 έως 24

μέλη ανά κράτος μέλος). Η παρέκταση του αριθμού των μελών με βάση τη σημερινή κατανομή των εδρών θα κατέληγε, με την προοπτική της Ένωσης των 28 μελών, σε μια Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποτελούμενη από 370 μέλη. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο συνολικός αριθμός των μελών της ΟΚΕ θα πρέπει να καθοριστεί σε επίπεδο που θα επιτρέπει να διατηρηθεί η αποτελεσματική λειτουργία της, γεγονός που προϋποθέτει σταθεροποίηση του αριθμού των μελών της περίπου στο σημερινό επίπεδο.

Η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη :

- Να καταστήσει την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή περισσότερο αντιπροσωπευτική της κοινωνίας των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να επανεξεταστεί, κατά συνέπεια, η αποκλειστική κατανομή των εδρών ανά κράτος μέλος και ανά κοινωνικο-οικονομική κατηγορία.
- Να ανατεθεί στην ΟΚΕ η φροντίδα να αξιολογεί η ίδια κατά πόσο είναι σκόπιμη η έκδοση γνώμης επί νομοθετικών προτάσεων.
- Να σταθεροποιηθεί ο αριθμός των μελών της σε επίπεδο σχετικό προς το σημερινό.

8. Η Επιτροπή των Περιφερειών

Η Επιτροπή των Περιφερειών είναι επιτροπή συμβουλευτικού χαρακτήρα αποτελούμενη από αντιπροσώπους των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης. Συστάθηκε με τη συνθήκη του Μάαστριχτ και ο αριθμός των μελών της σήμερα φθάνει τους 222.

Η Επιτροπή των Περιφερειών έχει ως αποστολή να εκφράζει σε ευρωπαϊκό επίπεδο τα συμφέροντα των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης και να προάγει την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση μεταξύ των περιφερειών. Στη διευρυμένη Ένωση αναμένεται ότι η συνεργασία μεταξύ των περιφερειών θα είναι στενότερη και ότι θα είναι μεγαλύτερη η αξιολόγηση του αντίκτυπου, σε περιφερειακό επίπεδο, των προτεινόμενων νομοθεσιών. Ο συμβουλευτικός ρόλος της Επιτροπής των Περιφερειών δεν χάνει συνεπώς τίποτα από τη σημασία του.

Αντίθετα από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η κατανομή των εδρών ανά κράτος μέλος παραμένει η κατάλληλη για την Επιτροπή των Περιφερειών, έτσι ώστε να αντιπροσωπεύονται οι δημόσιες περιφερειακές και τοπικές αρχές των κρατών μελών. Θα ήταν επιθυμητό τα μέλη της επιτροπής να συνεχίσουν να συνδέονται με τους οργανισμούς αυτούς στη βάση αιρετής πολιτικής εντολής.

Εντούτοις, πρέπει να εξεταστεί η κατανομή των εδρών ανά κράτος μέλος, η οποία σήμερα αντικατοπτρίζει κατά τρόπο ανεπαρκή το μέγεθος και τον πληθυσμό των εμπλεκόμενων περιφερειών. Η παρέκταση του χρησιμοποιούμενου σήμερα συστήματος θα κατέληγε, στο πλαίσιο μιας Ένωσης 28 μελών, σε Επιτροπή των Περιφερειών 370 περίπου μελών, εκ των οποίων μόνο 142 για τις πολυπληθέστερες χώρες που εκπροσωπούν το 70% του πληθυσμού της Ένωσης.

Θα ήταν ευκαταί, χωρίς να αποδυναμωθεί η σημερινή αποτελεσματικότητα της επιτροπής αυτής, να εξασφαλιστεί κατανομή ανά κράτος μέλος αντιπροσωπευτικότερη του πληθυσμού τους και ισόρροπη παρουσία των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης των σημερινών και των μελλοντικών κρατών μελών. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η σύνθεση της Επιτροπής των Περιφερειών θα πρέπει να αποφασιστεί με βάση την ίδια λογική που θα χρησιμοποιηθεί για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στη γνώμη της 15ης και 16ης Σεπτεμβρίου 1999⁵, η Επιτροπή των Περιφερειών προβλέπει για τη δική της σύνθεση αριθμό μελών ίσο προς το ένα τρίτο ή το ήμισυ των ευρωβουλευτών που εκλέγονται σε κάθε κράτος μέλος. Λόγω του ότι τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών έχουν αντικαταστάτες, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο αριθμός των μελών της επιτροπής των περιφερειών δεν θα πρέπει να υπερβεί το ένα τρίτο του αριθμού των ευρωβουλευτών (δηλαδή όριο 233 μελών).

---

⁵ Γνώμη 52/99- Γνώμη για τις τοπικές αρχές αυτοδιοίκησης στην καρδιά της Ευρώπης

Η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη :

- Να περιοριστεί ο αριθμός των μελών της επιτροπής των περιφερειών στο ένα τρίτο των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- Να εφαρμοστεί μεταξύ των κρατών μελών μια κλείδα κατανομής παρόμοια προς αυτή που χρησιμοποιείται για το Κοινοβούλιο.

Κεφάλαιο 2. Αποτελεσματική διαδικασία λήψεως αποφάσεων

9. Εισαγωγή

Η διεύρυνση δεν θα επηρεάσει μόνο τη λειτουργία και τη σύνθεση κάθε οργάνου, αλλά και τη **διαδικασία λήψεως αποφάσεων της Ένωσης**. Ήδη σήμερα, η διαδικασία λήψεως αποφάσεων της Ένωσης εμφανίζει μερικές φορές έλλειψη αποτελεσματικότητας. Οι σημερινές διατάξεις είναι ο καρπός διαδοχικών τροποποιήσεων των συνθηκών, αλλά δεν είναι πάντα συνεκτικές. Είναι προφανώς αναγκαίο να επέλθει εξορθολογισμός τους.

Η προσπάθεια αυτή, αναγκαία σήμερα, θα είναι ακόμα περισσότερο απαραίτητη με την προοπτική της διεύρυνσης. Η λήψη αποφάσεων εντός μιας Ένωσης 28 κρατών μελών δεν είναι βεβαίως το ίδιο με τη λήψη αποφάσεων εντός μιας Ένωσης 15 κρατών μελών. Αναπόφευκτα η Ένωση θα είναι λιγότερο ομοιογενής· οι οικονομικές, πολιτιστικές και πολιτικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών θα είναι πιο σημαντικές από ποτέ σε ολόκληρη την ιστορία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Πρέπει λοιπόν οπωσδήποτε να διατηρηθεί η αποτελεσματικότητα ως προς τη λήψη των αποφάσεων που θα επιτρέψει στην Ένωση να διατηρήσει τη σημερινή της ικανότητα - μια διαδικασία δηλαδή που εξασφαλίζει ότι οι αποφάσεις της Ένωσης εκφράζουν την πολιτική βούληση των εκπροσώπων μιας ευρείας πλειοψηφίας πολιτών της Ένωσης, ενώ παράλληλα αποφεύγεται, στους περισσότερους τομείς, η υποχρέωση ομοφωνίας, συνδέοντας έτσι τη νομιμότητα με κάποια ευελιξία. Αν η Ένωση γίνει στο μέλλον λιγότερο αποτελεσματική και βρεθεί με λιγότερα μέσα δράσης, τότε η διαδικασία της ολοκλήρωσης θα σταματήσει. Τα νέα κράτη μέλη θα έχουν προσχωρήσει σε μια Ένωση με πλήρη αδυναμία δράσης, που θα κινδυνεύει να αντικατασταθεί από άλλες μορφές ολοκλήρωσης οι οποίες θα μπορέσουν να ξεπεράσουν την αδράνεια μιας δομής που έτυχε κακής προετοιμασίας για τη διεύρυνση.

Είναι αναγκαίο λοιπόν να καταβληθεί προσπάθεια για την αναθεώρηση της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων, δηλαδή κυρίως των τρόπων με τον οποίο λαμβάνονται οι διαδικασίες στο Συμβούλιο από άποψη νομιμότητας των αποφάσεών του και ικανότητα δράσης της Ένωσης. Η διεύρυνση δεν φαίνεται να έχει επιπτώσεις από αυτή την άποψη επί του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Αυτό προϋποθέτει ότι η προσφυγή στην ομοφωνία θα γίνεται μόνο όταν συντρέχουν σοβαροί και πάγιοι λόγοι και προκειμένου να ενισχυθεί η συνοχή των διαδικασιών λήψεως αποφάσεων. Πρέπει επίσης να ενισχυθεί η νομιμότητα των αποφάσεων που λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία, έτσι ώστε αυτές να είναι πραγματικά αντιπροσωπευτικές της σχετικής ισορροπίας των κρατών μελών. Τέλος, θα πρέπει να γίνουν λειτουργικότερες οι διατάξεις για την στενότερη συνεργασία για να καταστεί δυνατό σε ορισμένα κράτη μέλη, εντός του θεσμικού πλαισίου της Ένωσης, να προχωρήσουν πέρα από το επίπεδο ολοκλήρωσης που είναι κοινό για όλα τα κράτη μέλη.

10. Να περιοριστεί η προσφυγή στην ομοφωνία

Σήμερα, οι περισσότερες αποφάσεις που καλείται να λάβει το Συμβούλιο απαιτούν τη συμφωνία των κρατών μελών βάσει ειδικής πλειοψηφίας. Εντούτοις, παρά τις τροποποιήσεις που επήλθαν στις συνθήκες με την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, τη συνθήκη του Μάαστριχτ και τη συνθήκη του Άμστερνταμ, ένας σχετικά σημαντικός αριθμός αποφάσεων πρέπει να λαμβάνεται ομόφωνα από το Συμβούλιο, και μάλιστα μερικές φορές με διαδικασία συναπόφασης. Εκτός φυσικά από τις περιπτώσεις που το Συμβούλιο αποφασίζει με απλή πλειοψηφία, η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη **να περιοριστούν οι εξαιρέσεις για ομοφωνία, επιβεβαιώνοντας έτσι ότι η ειδική πλειοψηφία αποτελεί τον γενικό κανόνα για τη λήψη αποφάσεων στο Συμβούλιο.**

Η εφαρμογή αυτής της αρχής είναι ουσιώδης. Όταν απαιτείται ομοφωνία ο κίνδυνος εμπλοκής αυξάνεται πράγματι κατά τρόπο αστάθμητο σε σχέση προς τον αριθμό και τη σύνθεση των συμμετεχόντων. Υπό τις σημερινές συνθήκες, μια απόφαση που λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη οκτώ έως δώδεκα τουλάχιστον κρατών μελών.

Με τις διαδοχικές διευρύνσεις της Ένωσης, το πεδίο εφαρμογής της ειδικής πλειοψηφίας επεκτάθηκε σταδιακά. Η ευνοϊκή αυτή εξέλιξη ωστόσο δεν επετεύχθη ποτέ σύμφωνα με μια σταθερή λογική. Έτσι έγινε και κατά την εκπόνηση της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της συνθήκης του Άμστερνταμ. Στο Άμστερνταμ, η ολλανδική προεδρία επεδίωξε να εισαγάγει λογικά κριτήρια, αλλά η συζήτηση εξελίχθηκε γρήγορα προς την κατά περίπτωση προσέγγιση. Το αποτέλεσμα δεν είναι απόλυτα συνεκτικό, και κυρίως δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες μιας αποτελεσματικής Ένωσης.

Κατά την προσεχή διάσκεψη, θα είναι από κάθε άποψη αναγκαίο να επιλεγούν απλά και σαφή κριτήρια, που θα επιτρέψουν την εξέταση θεμάτων ανά μεγάλες κατηγορίες και όχι κατά περίπτωση. Από αυτή την άποψη, ο δρόμος έχει ήδη ανοίξει χάρη στην έκθεση της προεδρίας προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι.

Για τον προσδιορισμό αυτών των κατηγοριών η Επιτροπή προτείνει, εκτός από τις περιπτώσεις όπου το Συμβούλιο αποφασίζει με απλή πλειοψηφία, να καταστεί η αρχή της **ειδικής πλειοψηφίας ο γενικός κανόνας, και ως εξαίρεση να γίνεται προσφυγή στην ομοφωνία⁶. Πρέπει συνεπώς να εξετασθούν οι κατηγορίες απόφασης, για τις οποίες δικαιολογείται η διατήρηση της ομοφωνίας για λόγους σοβαρούς και πάγιους** - έχοντας εξάλλου επίγνωση ότι η ομοφωνία στη διευρυμένη Ευρώπη θα οδηγήσει σε εξαιρετικά δύσκολη λήψη αποφάσεων και ότι, για ορισμένες πολιτικές, θα μπορούσε να σημαίνει το τέλος κάθε σοβαρής προοπτικής για την εμπέδωση της ευρωπαϊκής οικοδόμησης.

Η Επιτροπή έχει επισημάνει τις ακόλουθες **πέντε κατηγορίες διατάξεων**, για τις οποίες λόγοι σοβαροί και πάγιοι επιβάλλουν την εξαίρεση από το γενικό κανόνα της ειδικής πλειοψηφίας. Κατάλογος των διατάξεων της συνθήκης ΕΚ⁷ που προτείνεται να

⁶ Η Επιτροπή δεν αποκλείει εξάλλου την πιθανότητα να χρησιμοποιείται, σε ορισμένες περιπτώσεις και μεταβατικά, μια μορφή ενισχυμένης ειδικής πλειοψηφίας.

⁷ Στη φάση αυτή, η Επιτροπή περιορίζει την εξέτασή της στη συνθήκη ΕΚ. Τα παραρτήματα 1 και 2 της παρούσας γνώμης δεν περιλαμβάνουν, κατά συνέπεια, τις νομικές βάσεις της συνθήκης για την Ένωση ούτε εκείνες που προβλέπονται στις συνθήκες ΕΚΑΧ και Ευρατόμ, ή άλλες πράξεις του

παραμείνουν, δυνάμει αυτών των κριτηρίων, υπό ομοφωνία αναφέρεται στο παράρτημα 1 της παρούσας γνώμης. Ο ενδεικτικός κατάλογος των διατάξεων της συνθήκης ΕΚ που, κατά συνέπεια, θα προβλέπουν στο εξής τη λήψη αποφάσεων στο Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία περιλαμβάνεται στο παράρτημα 2.

(i) **Αποφάσεις του Συμβουλίου που πρέπει να λαμβάνονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τους συνταγματικούς τους κανόνες**

Μικρός αριθμός διατάξεων προβλέπει ότι το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία και συνιστά τη θέσπιση από τα κράτη μέλη βάσει των αντίστοιχων συνταγματικών κανόνων τους. Οι αποφάσεις αυτές τίθενται σε ισχύ μόνο μετά την έγκρισή τους από τα κοινοβούλια των κρατών μελών. Φαίνεται σκόπιμο να εξασφαλιστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο η ομόφωνη απόφαση των κυβερνήσεων των κρατών μελών επ' αυτής της απόφασης πριν αναληφθούν οι κυρώσεις επί εθνικού επιπέδου. Το άρθρο 269 ΕΚ σχετικά με το σύστημα των ιδίων πόρων αποτελεί παράδειγμα αυτού του είδους των διατάξεων.

(ii) **Ουσιώδεις θεσμικές αποφάσεις και αποφάσεις που επηρεάζουν τη θεσμική ισορροπία**

Ορισμένοι θεμελιώδεις κανόνες σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία των οργάνων, ειδικότερα εκείνοι επί των οποίων βασίζεται η θεσμική ισορροπία, αποφασίζονται ομόφωνα από το Συμβούλιο, εφόσον δεν προβλέπονται άμεσα από τις συνθήκες. Πρόκειται αναμφισβήτητα για διατάξεις, των οποίων αιτιολογείται η διατήρηση απόφασης με ομοφωνία. Τέτοια είναι και η περίπτωση του άρθρου 290 ΕΚ σχετικά με το γλωσσικό καθεστώς των οργάνων ή ακόμα του άρθρου 202 ΕΚ για την άσκηση εκ μέρους της Επιτροπής εκτελεστικών αρμοδιοτήτων (επιτροπολογία).

Επίσης, διάταξη ουσιαστική για τη θεσμική ισορροπία είναι το άρθρο 250 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, που προβλέπει ότι όταν θεσπίζεται πράξη του Συμβουλίου προτάσει της Επιτροπής, το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί την πρόταση αυτή μόνο ομόφωνα⁸.

(iii) **Αποφάσεις στους τομείς φορολογίας και κοινωνικής ασφάλισης, που δεν συνδέονται με την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς**

Επειδή αντικατοπτρίζουν τους θεμελιώδεις προσανατολισμούς του κοινοτικού νομοθέτη όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική πολιτική και την αλληλεγγύη, η **φορολογία** και η **κοινωνική ασφάλιση** προκαθορίζουν έντονα τις εθνικές πολιτικές επιλογές των πολιτών.

πρωτογενούς δικαίου (πράξεις προσχωρήσεων, πρωτόκολλα). Η Επιτροπή έχει την πρόθεση να υποβάλει αργότερα στη διάσκεψη προτάσεις για τα υπόλοιπα κείμενα του πρωτογενούς δικαίου.

Ούτε τα παραρτήματα περιλαμβάνουν τις διατάξεις της συνθήκης ΕΚ που προβλέπουν απόφαση με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των κρατών μελών και οι οποίες, από τη φύση τους, απαιτούν όντως ομόφωνη συμφωνία - συγκεκριμένα: διορισμό του διοικητικού συμβουλίου της ΕΚΤ (άρθρο 112 § 2 ΕΚ), διορισμός της Επιτροπής (άρθρο 214 § 2 ΕΚ, άρθρο 215, εδ.2 ΕΚ), διορισμός των μελών του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου (άρθρο 223 και 225 § 3 ΕΚ), καθορισμός της έδρας των οργανισμών (άρθρο 289 ΕΚ).

⁸ Δεδομένου ότι δεν πρόκειται για πραγματική νομική βάση, το άρθρο 250 ΕΚ δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1

Αυτό αιτιολογεί κατά τρόπο γενικό τη διατήρηση της ομοφωνίας προκειμένου για αποφάσεις του Συμβουλίου στους τομείς αυτούς. **Η Επιτροπή δεν προτείνει κατά συνέπεια τη γενική επέκταση της ειδικής πλειοψηφίας.**

Εντούτοις, **ορισμένες πλευρές των δύο αυτών τομέων είναι άρρητα συνδεδεμένες με την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς**, και συγκεκριμένα με την άσκηση των τεσσάρων θεμελιωδών ελευθεριών (ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων). Ελλείπει ικανής προόδου του κοινοτικού κεκτημένου, η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς συναντά ακόμα σοβαρά εμπόδια, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου. Πράγματι, το Δικαστήριο έχει κηρύξει πολλές φορές αντίθετα προς τις συνθήκες εθνικά μέτρα που περιορίζουν αδικαιολόγητα την άσκηση των ελευθεριών της εσωτερικής αγοράς. Για τους πολίτες, δεν είναι ικανοποιητικό να χρειάζεται να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη για να τους αναγνωριστούν δικαιώματα που απορρέουν από τις συνθήκες. Για τα κράτη μέλη, είναι ελάχιστα ευχάριστο να αναπτύσσεται το κοινοτικό δίκαιο στον τομέα αυτό με ειδική για κάθε περίπτωση νομολογία του Δικαστηρίου αντί μέσω μιας πολιτικής διαδικασίας.

Επιβάλλεται κοινή προσέγγιση προκειμένου να αρθούν τέτοιου είδους εμπόδια στην καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, ειδικότερα όταν οι εμπλοκές αυτές οδηγούν σε διακρίσεις, διπλή φορολόγηση, ή φοροδιαφυγή. Η επιταγή της αποτελεσματικότητας επιβάλλει για αυτά τα φορολογικά ζητήματα την απόφαση με ειδική πλειοψηφία, εφόσον αυτή είναι αναγκαία για την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. **Δεν πρόκειται λοιπόν για μια γενικευμένη εναρμόνιση των συστημάτων, των βάσεων και των εθνικών συντελεστών**, πράγμα που άλλωστε δεν θα ήταν συμβατό με την αρχή της επικουρικότητας.

Εξάλλου, η απόφαση με ειδική πλειοψηφία θα πρέπει να εφαρμόζεται αφού προηγουμένως υλοποιηθεί η εναρμόνιση της νομοθεσίας, προκειμένου να απλουστευθούν και να εκσυγχρονισθούν οι υφιστάμενες ρυθμίσεις και να εξασφαλιστεί πιο ενιαία εφαρμογή τους. Αυτό αφορά ειδικότερα το κοινό σύστημα ΦΠΑ ή ακόμα το σύστημα κυκλοφορίας και ελέγχου προϊόντων στα οποία επιβάλλεται ειδικός φόρος κατανάλωσης.

Η Επιτροπή προτείνει να ακολουθηθεί η ίδια προσέγγιση στον τομέα της **κοινωνικής ασφάλισης**, όπου ήδη υφίσταται εδώ και πολλές δεκαετίες συντονισμός των εθνικών νομοθεσιών (κανονισμός 1408/71). Για λόγους αποτελεσματικότητας πρέπει να επιτραπεί η ενημέρωση του εν λόγω κανονισμού με ειδική πλειοψηφία.

Τέλος, η Επιτροπή αποδίδει μεγάλη σημασία στην καταπολέμηση της απάτης. Αυτό το θέμα έχει λάβει αύξουσα σημασία μετά την κατάργηση των φορολογικών συνόρων για τα αγαθά και την ελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων. Η ειδική πλειοψηφία θα πρέπει συνεπώς να εφαρμόζεται εξίσου στα μέτρα που αποσκοπούν στην πρόληψη της φοροδιαφυγής και της φορολογικής απάτης.

Η προσέγγιση που συνιστά η Επιτροπή προϋποθέτει την επακριβή εξέταση των σχετικών διατάξεων της συνθήκης και την **επαναδιατύπωσή τους**, προκειμένου να επισημανθούν στα άρθρα τους οι αποφάσεις που υπόκεινται σε ειδική πλειοψηφία και σε ομοφωνία αντιστοίχως. Η Επιτροπή θα υποβάλει αργότερα λεπτομερείς προτάσεις προς το σκοπό αυτό.

(iv) Παράλληλία μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών αποφάσεων

Το άρθρο 300 ΕΚ προβλέπει παραλληλισμό μεταξύ του κανόνα πλειοψηφίας που εφαρμόζεται για τις εσωτερικές νομικές βάσεις και τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων όσον αφορά τη σύναψη διεθνών συμφωνιών. Αν η εσωτερική νομική βάση προβλέπει ομοφωνία για ένα τομέα, το Συμβούλιο αποφασίζει με ομοφωνία τη σύναψη των αποφάσεων που αφορούν τον τομέα αυτό. Η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να διατηρηθεί αυτή η ισορροπία. Εντούτοις, η αυστηρή διατήρηση της παραλληλίας δεν φαίνεται αναγκαία στην περίπτωση που οι διεθνείς συμφωνίες απαιτούν τη θέσπιση συνοδευτικών κανόνων εκτέλεσης. Πρόκειται για τις συμφωνίες συνεργασίας που συνάπτονται στο πλαίσιο της σύμβασης ΑΚΕ-ΕΚ όπου θα ήταν επιθυμητή η απλούστευση του τρόπου λήψεως αποφάσεων για την εσωτερική θέσπιση των διαδικαστικών κανόνων.

(v) Παρεκκλίσεις από τους κοινούς κανόνες της συνθήκης

Οι κανόνες της συνθήκης επιβάλλουν με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα όργανα και όλα τα κράτη μέλη να εξελίσσεται το κοινοτικό κεκτημένο επ' αυτών των βάσεων. Οι παρεκκλίσεις από το κεκτημένο αυτό, που προβλέπονται σε άκρως εξαιρετικές περιπτώσεις από τη συνθήκη, συνιστούν οπισθοδρόμηση σε σχέση με τους στόχους της Ένωσης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι αιτιολογείται εξαιρέσεις όπως η δυνατότητα για το Συμβούλιο, προβλεπόμενη στο άρθρο 88 ΕΚ, να αποφασίζει κατά πόσο μια κρατική ενίσχυση κατ' αρχήν αντίθετη προς τη συνθήκη πρέπει να θεωρηθεί συμβατή προς την εσωτερική αγορά, να εξακολουθήσουν να διέπονται από ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου.

Η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη:

- να συμφωνήσει να γίνει γενικός κανόνας η λήψη αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία
- να προσδιορίσει τις κατηγορίες διατάξεων για τις οποίες λόγοι σοβαροί και πάγιοι αιτιολογούν τη διατήρηση της ομοφωνίας, με εξαίρεση της ειδικής πλειοψηφίας από τον γενικό κανόνα.

11. Διαδικασίες λήψεως αποφάσεων

Οι μεταβολές που προτείνονται στο προηγούμενο τμήμα πρέπει να συμπληρωθούν από σφαιρική εξέταση των διαδικασιών λήψεως αποφάσεων, για να απαλειφθούν από τη συνθήκη ορισμένες ανωμαλίες. Είναι πολύ σημαντικό για την καλή λειτουργία της διευρυμένης Ένωσης να εξασφαλιστεί συνοχή μεταξύ των διατάξεων που διέπουν τους διάφορους τομείς της δράσης της - και ουσιώδες για τους ευρωπαίους πολίτες να είναι οι

δομές λήψεως αποφάσεων της Ένωσης απλές και λογικές, και κατά συνέπεια κατανοητές. Η εξέταση αυτή θα πρέπει να αναφέρεται στη σχέση μεταξύ ειδικής πλειοψηφίας και συναπόφασης, και στην κατάργηση της διαδικασίας συνεργασίας, καθώς και στη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε ορισμένες πολιτικές που προβλέπονται από τη συνθήκη.

α. Σχέση των νομοθετικών αποφάσεων με την ειδική πλειοψηφία και τη διαδικασία συναπόφασης

Η συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην άσκηση της νομοθετικής εξουσίας, σε συναπόφαση με το Συμβούλιο, ενισχύει το δημοκρατικό χαρακτήρα της δράσης της Κοινότητας⁹. Η συναπόφαση σε νομοθετικά ζητήματα φαίνεται από πολλές απόψεις ως αναγκαίο συμπλήρωμα στη λήψη αποφάσεων με ειδική πλειοψηφία, εφόσον αυτός ο τρόπος απόφασης μπορεί, από τη φύση του, να οδηγήσει στη μειοψηφία ορισμένων κρατών μελών. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο, κατ' εφαρμογή των συνθηκών του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ, οι αποφάσεις νομοθετικού χαρακτήρα υπόκεινται σήμερα σε μεγάλο βαθμό και σε ειδική πλειοψηφία και σε συναπόφαση. Για να απαλειφθούν ορισμένες ανωμαλίες και να ενισχυθεί η συνοχή των διαδικασιών λήψεως αποφάσεων, θα πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Κατ' αρχάς, στη συνθήκη υπάρχουν τέσσερις διατάξεις (άρθρα 18, 42, 47 και 152 ΕΚ) στις οποίες η διαδικασία συναπόφασης συνυπάρχει με την ομοφωνία. Η γενικευμένη εφαρμογή της ειδικής πλειοψηφίας θα θέσει τέλος στην κατάσταση αυτή και θα επιτρέψει να αποκατασταθεί η χρησιμότητα της συναπόφασης.

Κατά δεύτερο λόγο, οι αποφάσεις νομοθετικής φύσεως που λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία πρέπει να συνδυάζονται με τη διαδικασία συναπόφασης. Αυτή η σχέση θα έχει ως αποτέλεσμα την επέκταση του πεδίου συναπόφασης. Θα πρέπει λοιπόν, για λόγους αποτελεσματικότητας, να θεσπίσει το Κοινοβούλιο εσωτερικές διαδικασίες, με συγκεκριμένες προθεσμίες, που θα καθιστούν δυνατή την ταχεία λήψη των νομοθετικών αποφάσεων. Επιπλέον, θα πρέπει να προσδιοριστεί η έννοια του όρου της νομοθετικής πράξης. Εν ολίγοις, ως νομοθετική πράξη θα πρέπει να νοούνται κανόνες γενικής εμβέλειας, βασιζόμενοι άμεσα στις διατάξεις της συνθήκης οι οποίοι καθορίζουν, για κάθε ενέργεια της Κοινότητας, τις θεμελιώδεις αρχές ή τις γενικές κατευθύνσεις, καθώς και τα στοιχεία που είναι ουσιώδη για την εφαρμογή τους. Η λύση που προτείνεται για το κείμενο του άρθρου 37 στο παράρτημα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί επωφελώς ως βάση για τον προβληματισμό αυτό, στον οποίο η Επιτροπή θα συμβάλλει καθ' όλη τη διάρκεια της διάσκεψης.

Θα χρειαστεί να εξεταστούν συστηματικά οι **σημερινές διατάξεις** της συνθήκης. Αυτή η επέκταση του πεδίου συναπόφασης θα επηρεάσει μεταξύ άλλων ορισμένες πλευρές της κοινής εμπορικής πολιτικής, της κοινής γεωργικής πολιτικής και της κοινής αλιευτικής πολιτικής. Επειδή είναι νομοθετικής φύσεως, οι **γενικοί κανόνες της εμπορικής πολιτικής**, όπως οι ρυθμίσεις της βάσης αντι-ντάμπινγκ, η ρύθμιση σχετικά με τον μηχανισμό άμυνας έναντι των εμποδίων στις συναλλαγές και οι κανονισμοί σχετικά με τα γενικά καθεστώτα εξαγωγών και εισαγωγών θα πρέπει να θεσπιστούν με συναπόφαση. Το ίδιο ισχύει και για τις **νομοθετικές πλευρές της κοινής γεωργικής πολιτικής και της κοινής αλιευτικής πολιτικής**. Όπως είχε επισημανθεί κατά την προηγούμενη διακυβερνητική διάσκεψη, η

---

⁹ Έκθεση της Επιτροπής για το πεδίο εφαρμογής της συναπόφασης, δυνάμει του άρθρου 189 Β παράγραφος 8 της συνθήκης (SEC (96)1225 της 3ης Ιουλίου 1996).

Επιτροπή θεωρεί ότι κατά το μεγαλύτερο μέρος τους τα μέτρα που θεσπίζονται στον τομέα αυτό αφορούν αυστηρά τη διαχείριση και δεν υπάγονται στον νομοθετικό τομέα. Αλλά η συναπόφαση θα πρέπει αντίθετα να εφαρμόζεται σε ορισμένες πράξεις θεμελιώδεις για τη σύλληψη και τον προσανατολισμό της κοινής γεωργικής πολιτικής και της κοινής αλιευτικής πολιτικής¹⁰.

Με τη **μελλοντική γενίκευση της ειδικής πλειοψηφίας**, θα πρέπει συνεπώς να εξεταστεί κατά πόσον οι διατάξεις που υπάγονται σε ομοφωνία απαιτούν, λόγω του νομοθετικού χαρακτήρα τους, διαδικασία συναπόφασης. **Στο παράρτημα 2 (στήλη Α), η Επιτροπή αναφέρει για ποιές διατάξεις θα πρόκειται.**

Πρέπει να αναφερθεί στο πλαίσιο αυτό το άρθρο 67 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Αυτή η ειδική διάταξη προβλέπει ότι το Συμβούλιο, πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος της συνθήκης του Άμστερνταμ (δηλαδή από την 1η Μαΐου 2004), μπορεί με ομοφωνία να επεκτείνει τη διαδικασία συναπόφασης σε όλους ή μέρος των τομέων που καλύπτει ο τίτλος IV της συνθήκης. Η Επιτροπή δεν προτείνει να συντομευθεί, σε αυτή τη φάση, η περίοδος των πέντε ετών. Αντίθετα, η γενικευμένη εφαρμογή της ειδικής πλειοψηφίας και η σχέση με τη συναπόφαση για τα νομοθετικά ζητήματα καταλήγουν στο **αυτόματο συμπέρασμα ότι η λήψη αποφάσεων με τη διαδικασία συναπόφασης θα γίνεται για όλους τους τομείς του τίτλου IV.**

β. Επέκταση του πεδίου του άρθρου 133 σε όλες τις υπηρεσίες, τις επενδύσεις και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Το άρθρο 133 παράγραφος 5 της συνθήκης ΕΚ επιτρέπει, με ομόφωνη απόφαση του Συμβουλίου, την επέκταση των μηχανισμών της κοινής εμπορικής πολιτικής στις διαπραγματεύσεις και τις διεθνείς συμφωνίες που αφορούν τις υπηρεσίες και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο μηχανισμός αυτός δεν είναι ο ενδεδειγμένος ενώπιον της προοπτικής του διπλασιασμού των κρατών μελών. Η γενίκευση της ειδικής πλειοψηφίας θα οδηγήσει στη μερική τροποποίηση αυτού του τμήματος του άρθρου 133, αλλά θα διατηρήσει σε βασικές γραμμές αυτή την πολύπλοκη και αβέβαιη διαδικασία λήψεως αποφάσεων. Η Επιτροπή συστήνει να γίνει μάλλον προσφυγή σε μια ουσιαστική τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 133, προκειμένου αυτό να επεκταθεί στις υπηρεσίες, τις επενδύσεις και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Προς το σκοπό αυτό θα χρειαστεί να γίνει επαναδιατύπωση του άρθρου 133 ΕΚ.

γ. Κατάργηση της διαδικασίας συνεργασίας

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η **διαδικασία συνεργασίας** (άρθρο 252 ΕΚ) που προϋπήρξε της διαδικασίας συναπόφασης, θα πρέπει να καταργηθεί. Η συνθήκη του Άμστερνταμ αντικατέστησε στο σύνολο της συνθήκης ΕΚ τη διαδικασία συνεργασίας με τη διαδικασία συναπόφασης, εκτός από ορισμένες διατάξεις σχετικές με την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (άρθρα 99 παρ. 5, 102 παρ.2, 103 παρ. 2 και 106 παρ. 2 της συνθήκης ΕΚ). Δεν είναι πλέον αναγκαίο να διατηρηθεί αυτή η διάκριση μεταξύ των διατάξεων της ΟΝΕ και των

---

¹⁰ Έκθεση της Επιτροπής για το πεδίο εφαρμογής της συναπόφασης, δυνάμει του άρθρου 189 Β παράγραφος 8 της συνθήκης (SEC (96)1225 της 3ης Ιουλίου 1996), σ. 12.

λοιπών διατάξεων της συνθήκης ΕΚ. Για λόγους απλούστευσης των κειμένων των συνθηκών, προτείνεται η κατάργηση της διαδικασίας συνεργασίας. Οι σχετικές διατάξεις θα πρέπει να υποβάλλονται στη διαδικασία συναπόφασης όταν πρόκειται για τη θέσπιση πράξεων νομοθετικού χαρακτήρα. Η διάσκεψη θα πρέπει σχετικά να προβεί σε διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όσον αφορά τις θεσμικές τροποποιήσεις στον νομισματικό τομέα.

δ. Αρμοδιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Για τους άλλους τομείς, εκτός του νομοθετικού, η συμμετοχή του Κοινοβουλίου στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, λαμβάνει άλλες μορφές, έως και τη μορφή της σύμφωνης γνώμης. **Ωστόσο, ορισμένες από τις σημερινές διατάξεις της συνθήκης σχετικά με την εφαρμογή των πολιτικών της Ένωσης δεν προβλέπουν καμία παρέμβαση του Κοινοβουλίου.** Η Επιτροπή θεωρεί ότι η κατάσταση αυτή θα πρέπει να επανορθωθεί, ειδικότερα όσον αφορά τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών.

Η επέκταση της συναπόφασης στις νομοθετικές αποφάσεις για την κοινή εμπορική πολιτική συνεπάγεται την επέκταση στις εμπορικές συμφωνίες με ένα ή περισσότερα κράτη ή διεθνείς οργανώσεις, της διαδικασίας διαβουλεύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 300 εδάφιο 3 της συνθήκης ΕΚ. Πρόκειται συγκεκριμένα για τη μοναδική εξαίρεση από τον κανόνα διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τη σύναψη διεθνών συμφωνιών. Θα ήταν εξάλλου αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι συμφωνίες με οικονομικές και εμπορικές επιπτώσεις σημαντικές σε παγκόσμια κλίμακα δεν θα πρέπει να συνάπτονται παρά μόνο μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Για να ασκεί συνειδητά αυτόν τον ρόλο, το Κοινοβούλιο θα πρέπει να ενημερώνεται τακτικά σχετικά με τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων εμπορικών συμφωνιών μεταξύ Κοινότητας και ενός ή περισσότερων κρατών ή διεθνών οργανώσεων. Αυτό προϋποθέτει την προσαρμογή του άρθρου 133 παράγραφος 3 της συνθήκης.

Η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη:

- να συσταθεί για όλες τις αποφάσεις νομοθετικού χαρακτήρα συνδετική σχέση μεταξύ της ειδικής πλειοψηφίας και της διαδικασίας συναπόφασης
- να επεκταθεί το πεδίο του άρθρου 133 σε όλες τις υπηρεσίες, τις επενδύσεις και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας
- να καταργηθεί η διαδικασία συνεργασίας
- να προβλεφθεί υποχρεωτική διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τη σύναψη εμπορικών συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και ενός ή περισσότερων κρατών ή διεθνών οργανώσεων, και η σύμφωνη γνώμη του πριν από τη σύναψη συμφωνιών με οικονομικές και εμπορικές επιπτώσεις σημαντικές σε παγκόσμια κλίμακα.

12. Προσδιορισμός της ειδικής πλειοψηφίας στο Συμβούλιο

α. Το σημερινό σύστημα και η εξέλιξή του

Το **Συμβούλιο** εκπροσωπεί τις δημοκρατικά εκλεγμένες κυβερνήσεις των κρατών μελών, υπόλογες ενώπιον των εθνικών κοινοβουλίων.

Το άρθρο 205 της συνθήκης ΕΚ προβλέπει, εκτός αντιθέτων διατάξεων, ότι οι αποφάσεις στο Συμβούλιο λαμβάνονται με πλειοψηφία των μελών που το απαρτίζουν. Οι συντάκτες των συνθηκών πάντως εξ αρχής είχαν λάβει υπόψη το γεγονός ότι **τα κράτη μέλη δεν είχαν συγκρίσιμο δημογραφικό βάρος**. Έτσι, προβλέφθηκε το σύστημα της ειδικής πλειοψηφίας, το οποίο στηρίζεται στη διαφοροποίηση των κρατών μελών, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος πλήρους εμπλοκής που συνδέεται με την ομοφωνία και να ενισχυθεί ο χαρακτήρας δημοκρατικής αντιπροσωπευτικότητας των αποφάσεων του Συμβουλίου.

Οι συντάκτες των συνθηκών επέλεξαν ένα σύστημα **στάθμισης των ψήφων** που βασίζεται στον πληθυσμό των διαφόρων κρατών μελών. Η στάθμιση αυτή υφίσταται έντονη διόρθωση υπέρ των κρατών με λιγότερο πληθυσμό, προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η ιδιομορφία κάθε χώρας. Το κατώφλι της ειδικής πλειοψηφίας, δηλαδή ο κατώτατος αριθμός ψήφων που απαιτούνται για απόφαση εκφραζόμενη με ποσοστό επί του συνόλου των ψήφων, έχει καθοριστεί σε ενδιάμεσο επίπεδο μεταξύ της απλής πλειοψηφίας του αριθμού των ψήφων και της ομοφωνίας, και ήταν ανέκαθεν ελαφρά υψηλότερο από το 70%. Παρά τις διάφορες διευρύνσεις, οι αρχικές ισορροπίες διατηρήθηκαν σε μεγάλο βαθμό, εκτός απ' ότι αφορά τη δημοκρατική αντιπροσωπευτικότητα των αποφάσεων που λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία¹¹.

11

Εξέλιξη της ειδικής πλειοψηφίας ως προς τον αριθμό των ψήφων και ως προς την αντιπροσωπευτικότητα του πληθυσμού από το 1958 έως το 1995

<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>
1958	6	17	12 (70,59 %)	3	67,70 %	2	34,83 %
1973	9	58	42 (72,41 %)	5	70,62 %	2	12,31 %
1981	10	63	45 (71,43 %)	5	70,13 %	2	13,85 %
1986	12	76	54 (71,05 %)	7	63,29 %	3	12,12 %
1995	15	87	62 (71,26 %)	8	58,16 %	3	12,05 %

a- έτος

b- αριθμός κρατών μελών της Κοινότητας ή της Ένωσης

Η ειδική πλειοψηφία αποτελούσε πάντοτε ευρεία **πλειοψηφία ως προς τον πληθυσμό** των κρατών μελών που τάσσονται υπέρ της απόφασης. Με τη διαδοχική προσχώρηση των εννέα νέων κρατών όμως, η αρχικά αποδεκτή ανισορροπία εντάθηκε σε βάρος των πολυπληθέστερων κρατών μελών. Έτσι, ο ελάχιστος απαιτούμενος πληθυσμός για την επίτευξη ειδικής πλειοψηφίας διαμορφώθηκε από 67% (έξι κράτη μέλη) ή ακόμη και 70% (εννέα και δέκα κράτη μέλη) σε 58% (δεκαπέντε κράτη μέλη).

Εξάλλου, η στάθμιση των ψήφων είχε ως συνέπεια να συγκεντρώνει η ειδική πλειοψηφία σε όλες τις περιπτώσεις **τουλάχιστον το ήμισυ του αριθμού των κρατών μελών**.

Όσον αφορά την **αναστέλλουσα μειοψηφία**, παρατηρείται ότι μια απόφαση του Συμβουλίου με ειδική πλειοψηφία μπορεί να εμπλακεί είτε με την αντίθεση τριών κρατών μελών με μεγάλο πληθυσμό είτε από ομάδα κρατών μελών με μικρότερο πληθυσμό που αντιπροσωπεύει, από το 1973, το 12 - 13 % του συνολικού πληθυσμού.

Από παρέκταση (βλ. πίνακα στο παράρτημα 3) προκύπτει ότι, αν διατηρηθεί το σημερινό σύστημα στάθμισης των ψήφων των μελών του Συμβουλίου, οι περισσότερες παράμετροι θα παραμείνουν σχετικά σταθερές, με σταθερή μείωση, σε κάθε διεύρυνση, της αντιπροσωπευτικότητας μιας απόφασης με ειδική πλειοψηφία όσον αφορά τη διάσταση πληθυσμός.

Πράγματι, όταν η Ένωση θα απαριθμεί 28 κράτη μέλη και το ελάχιστο όριο ειδικής πλειοψηφίας θα έχει καθοριστεί σε 102 ψήφους επί 144 (70,83 %), μια απόφαση θα μπορεί να λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία, στην πλέον ακραία περίπτωση, από συνδυασμό κρατών μελών που αντιπροσωπεύει μόνο το 51,35% του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης. Σε μια Ένωση 27 μελών¹², και με ελάχιστο όριο ειδικής πλειοψηφίας καθορισμένο σε 95 ψήφους επί 134 (70,90 %), το ποσοστό αυτό θα φθάσει 50,20%. Με ελάχιστο όριο 94 επί 134 (70,15 %), μια απόφαση θα μπορεί να λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία από συνδυασμό κρατών μελών που αντιπροσωπεύει μόνο το 46,41% της Ένωσης. Είναι αληθές ότι σε αυτές τις ακραίες και πιθανότατα θεωρητικές περιπτώσεις, θα χρειάζεται η σύμφωνη γνώμη 23 κρατών μελών επί συνόλου 27 ή 28. Ωστόσο, αυτή η μείωση της αντιπροσωπευτικότητας ως προς τον πληθυσμό ερμηνεύει ορθά **τον αριθμητικό αντίκτυπο της διεύρυνσης αν παραμείνει αμετάβλητο το σημερινό σύστημα στάθμισης και υπολογισμού της ειδικής**

---

c- συνολικός αριθμός ψήφων

d- ειδική πλειοψηφία σε ψήφους (και ποσοστό ψήφων)

e- ελάχιστος αριθμός κρατών μελών που απαιτούνται για ειδική πλειοψηφία

f- ελάχιστος πληθυσμός που απαιτείται για να επιτευχθεί ειδική πλειοψηφία

g- ελάχιστος αριθμός κρατών μελών αναγκαίων για να σχηματισθεί αναστέλλουσα μειοψηφία

h- ελάχιστος πληθυσμός εκπροσωπούμενος από συνδυασμό ψήφων και αποτελών τη μικρότερη αναστέλλουσα μειοψηφία

¹² Με όλες τις χώρες με τις οποίες έχουν αρχίσει διαπραγματεύσεις προσχώρησης ή πρόκειται να εγκατασταθούν στις αρχές του 2000

πλειοψηφίας. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι μόνο τρεις από τις 13 υποψήφιες προς ένταξη χώρες έχουν μεγαλύτερο πληθυσμό από το μέσο όρο των σημερινών κρατών μελών.

β. Διατήρηση της νομιμότητας των αποφάσεων του Συμβουλίου σε μια διευρυμένη Ένωση

Για να αντισταθμιστούν οι επιπτώσεις της διεύρυνσης, θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια να θεσπιστεί ένα σύστημα απλό και πιο αντιπροσωπευτικό του σχετικού βάρους των κρατών μελών.

Επιλογή 1. Επαναστάθμιση των ψήφων των κρατών μελών

Αν οι σχετικές σταθμίσεις των ψήφων των κρατών μελών παραμείνουν αμετάβλητες, η άφιξη των 13 νέων χωρών, εκ των οποίων μόνο τρεις έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο από τον μέσο όρο των σημερινών κρατών μελών, θα εντείνει, καθώς θα προστίθενται διευρύνσεις, την ανισορροπία που έχει εμφανιστεί σταδιακά μεταξύ των πολυπληθέστερων κρατών μελών και των άλλων.

Η **στάθμιση των ψήφων** περιλαμβάνεται ρητά στο πρωτόκολλο για τα θεσμικά όργανα ενόψει της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχει προσαρτηθεί ως παράρτημα στη συνθήκη του Άμστερνταμ.

Δύο είναι οι παράμετροι που πρέπει να εξεταστούν: ο αριθμός των ψήφων που αποδίδονται σε κάθε μέλος του Συμβουλίου, και το **κατώφλι**, δηλαδή ο ελάχιστος αριθμός ψήφων, εκφραζόμενος σε ποσοστό επί του συνόλου των ψήφων, που απαιτείται για τη λήψη απόφασης. Για να προσδιοριστούν αυτές οι παράμετροι, πρέπει **να καθοριστεί ως στόχος αφενός να μη καταστεί δυσχερέστερη η λήψη αποφάσεων, και αφετέρου να εξασφαλιστεί ότι η ειδική πλειοψηφία των κρατών μελών αντιπροσωπεύει ποσοστό του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης που προσεγγίζει τις αρχικές ισορροπίες.**

Για **να μη καταστεί δυσχερέστερη η λήψη αποφάσεων**, θα πρέπει **το κατώφλι να σταθεροποιηθεί** κατά τρόπο οριστικό στη συνθήκη, ενδεχομένως σε επίπεδο χαμηλότερο του σημερινού, της τάξης του 71%. Έτσι, η μοναδική απόφαση που θα πρέπει να λαμβάνεται σε κάθε νέα προσχώρηση θα είναι ο καθορισμός της άλλης παραμέτρου, δηλαδή του αριθμού των ψήφων της χώρας που προσχωρεί.

Για να αποκατασταθούν η αντιπροσωπευτικότητα της ειδικής πλειοψηφίας και οι αρχικές ισορροπίες, πρέπει **να αυξηθεί το σχετικό βάρος των ψήφων των πολυπληθέστερων κρατών μελών**. Η στάθμιση αναμένεται ότι θα καταλήξει έτσι ώστε η ειδική πλειοψηφία να αντιπροσωπεύει τουλάχιστον τα 2/3 περίπου του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης.

Πρέπει εντούτοις να σημειωθεί ότι μια τέτοια στάθμιση θα είχε ως αποτέλεσμα να μην υπάρχει πλέον εγγύηση ότι με μια απόφαση που λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία συμφωνεί το ήμισυ τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των κρατών μελών, πράγμα το οποίο συμβαίνει σήμερα. Έτσι, θα ήταν ίσως ευκταίο να συμπεριληφθεί στη συνθήκη ότι απόφαση που λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία ισχύει μόνο εφόσον συγκεντρώνει τη σύμφωνη γνώμη των μισών τουλάχιστον κρατών μελών. Με αυτόν τον τρόπο θα παγιωθεί αυτό που συνιστούσε ανέκαθεν και από τις πρώτες συνθήκες την αριθμητική ακολουθία της στάθμισης των ψήφων.

Επιλογή 2. Διττή απλή πλειοψηφία

Αν και αναγνωρίζει τα πλεονεκτήματά της, η Επιτροπή υπογραμμίζει τον πολύπλοκο χαρακτήρα που έχει η επιλογή αυτή στην ορθή κατανόηση της στάθμισης των ψήφων από τους πολίτες. Για το λόγο αυτό θα ήταν τότε προτιμότερο να συμπεριληφθούν απ' ευθείας στη συνθήκη, κατά τρόπο σαφή και οριστικό, οι όροι για τη λήψη αποφάσεων στο Συμβούλιο, πράγμα που ανταποκρίνεται στην επιθυμία για αποφάσεις του Συμβουλίου κατανοητές, απλές και δημοκρατικές. Η Επιτροπή συνιστά να προβλεφθεί ότι **μια απόφαση με ειδική πλειοψηφία θα λαμβάνεται αν συγκεντρώνει:**

- την απλή πλειοψηφία των κρατών μελών¹³ ;
- την αντιπροσώπευση πλειοψηφίας του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης.

Αυτός ο επαναπροσδιορισμός της ειδικής πλειοψηφίας θα πρόβαλε την αρχή της διαφάνειας έναντι των ευρωπαίων πολιτών.

Η διττή αυτή πλειοψηφία διαφέρει ριζικά από ορισμένες προτάσεις που είχαν εξεταστεί κατά την προηγούμενη διακυβερνητική διάσκεψη, σύμφωνα με τις οποίες η ειδική πλειοψηφία θα συγκέντρωνε ταυτόχρονα και ειδική πλειοψηφία του ευρωπαϊκού πληθυσμού και ειδική πλειοψηφία του αριθμού των ψήφων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτές οι προτάσεις αντιβαίνουν προς το γενικό στόχο της απλούστευσης και της διαφάνειας, και ότι αντίθετα θα καθιστούσαν τη λήψη αποφάσεων πολύ πιο σύνθετη και δυσχερή.

Η διττή απλή πλειοψηφία θα έχει ως αποτέλεσμα να λαμβάνεται άμεσα υπόψη το σχετικό βάρος των κρατών μελών ως προς τον πληθυσμό τους, πράγμα το οποίο ευνοεί τις πολυπληθέστερες χώρες. Το βάρος αυτό θα διατηρηθεί ως εξ ορισμού κατά τις διαδοχικές διευρύνσεις της Ένωσης. Με την υποχρέωση να συγκεντρώνεται τουλάχιστον το ήμισυ των κρατών μελών, η μέθοδος αποκλείει ορισμένα κράτη μέλη με πολύ μεγάλο πληθυσμό να μπορούν να λάβουν απόφαση αντίθετα από πλειοψηφία που συγκεντρώνει κράτη μέλη με μικρότερο πληθυσμό. Αυτός ο τελευταίος όρος αποκαθιστά την ισότητα για όλα τα κράτη μέλη, ανεξάρτητα από το δημογραφικό τους μέγεθος.

Οι πρακτικές δυσκολίες της διττής απλής πλειοψηφίας έγκεινται κυρίως στο επίπεδο του συγκεκριμένου υπολογισμού της ειδικής πλειοψηφίας. Θα πρέπει να οριστούν τα αριθμητικά στοιχεία του πληθυσμού που θα ληφθούν υπόψη: ποιό θα είναι το έτος αναφοράς, και κάθε πότε θα γίνεται αναθεώρηση των αριθμητικών αυτών στοιχείων;

Αλλά, η διττή απλή πλειοψηφία έχει ως **πλεονέκτημα** την απλούστευση και τη διαφάνεια. Επιπλέον, το σύστημα δεν θα χρειάζεται τροποποίηση σε κάθε νέα προσχώρηση κρατών.

¹³

Η Επιτροπή θεωρεί ωστόσο ότι θα πρέπει να διατηρηθεί ο κανόνας που προβλέπεται στο άρθρο 205 παρ. 2 δεύτερο εδάφιο ΕΚ, σύμφωνα με τον οποίο η απόφαση με ειδική πλειοψηφία πρέπει να συγκεντρώνει τη συμφωνία των 2/3 των κρατών μελών, όταν δεν λαμβάνεται προτάσει της Επιτροπής.

Η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη:

- αν και αναγνωρίζονται τα πλεονεκτήματα ενός συστήματος επαναστάθμισης των ψήφων που θα εγγυόταν ότι η ειδική πλειοψηφία αντιπροσωπεύει περίπου τα 2/3 του πληθυσμού της Ένωσης και 70% του συνόλου των ψήφων, χωρίς η απόφαση να μπορεί να λαμβάνεται από μειοψηφία κρατών μελών, η Επιτροπή συνιστά να προβλεφθεί στη συνθήκη ότι απόφαση που λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία συγκεντρώνει την απλή πλειοψηφία των κρατών μελών που αντιπροσωπεύει την πλειοψηφία του συνολικού πληθυσμού της Ένωσης.

13. Οι μορφές της στενότερης συνεργασίας

Με τη συνθήκη του Άμστερνταμ εισήχθησαν στις συνθήκες γενικές διατάξεις που επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν μεταξύ τους, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μια στενότερη συνεργασία, προσφεύγοντας στους θεσμούς, τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς που προβλέπονται στις συνθήκες (άρθρα 43-45 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, άρθρο 11 της συνθήκης ΕΚ). Η στενότερη συνεργασία δεν υφίσταται στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, που ωστόσο προβλέπει την "εποικοδομητική αποχή" (άρθρο 23 παράγραφος 1 εδάφιο 2 συνθήκης ΕΕ).

Η φύση της επόμενης διεύρυνσης δικαιολογεί τη μέριμνα να καταστούν όσο το δυνατόν λειτουργικότερες αυτές οι νέες διατάξεις. Ο ετερογενέστερος χαρακτήρας της διευρυμένης Ένωσης δεν θα πρέπει να αποτελέσει εμπόδιο στη βούληση ορισμένων να χρησιμοποιούν το θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης για στενότερη μεταξύ τους συνεργασία.

Η Επιτροπή δεν συνιστά την τροποποίηση των όρων ουσίας που προβλέπονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και στο άρθρο 43 παράγραφος 1 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Θεωρεί ουσιώδες να διατηρηθεί, με τη διεύρυνση, το κοινοτικό κεκτημένο και το κοινό βάθρο των κοινοτικών πολιτικών που έχουν αναπτυχθεί σήμερα στην Ευρώπη των 15. Οι διατάξεις για την ενισχυμένη συνεργασία δεν έχουν σκοπό να τεθούν σε εφαρμογή από τα σημερινά κράτη μέλη για να ελαφρύνουν τις υποχρεώσεις των μελλοντικών κρατών μελών. Θα είναι αναμφίβολα αναγκαίο, σε ορισμένους τομείς, να προβλεφθούν μεταβατικές περίοδοι για να επιτραπεί στα νέα κράτη μέλη να εφαρμόσουν εξ ολοκλήρου το κοινοτικό κεκτημένο. Αντίθετα, δεν πρέπει να γίνει συμβιβασμός ως προς το περιεχόμενο αυτού του κεκτημένου ούτε ως προς την ανάγκη να επιτευχθεί η σύγκλιση. Αυτό ακριβώς είναι το διακύβευμα στη διαδικασία διεύρυνσης.

Η Επιτροπή προτείνει όμως να επέλθουν **δύο τροποποιήσεις στους τυπικούς όρους που προβλέπονται σήμερα από τις συνθήκες** για την καθιέρωση στενότερης συνεργασίας. Με τη διεύρυνση θα ήταν ενδεχόμενο να αυξηθούν οι ανάγκες προσφυγής σε στενότερη συνεργασία, και θα πρέπει να αποφευχθεί τα κράτη που επιθυμούν να συνεργαστούν στενότερα μεταξύ τους να βρεθούν **εκτός** του θεσμικού πλαισίου που προβλέπεται από τις συνθήκες, όπως συνέβη για παράδειγμα με ορισμένα κράτη με τη συνθήκη του Σένγκεν πριν οι συνθήκες επιτρέψουν διαφορετική εφαρμογή.

Η πρώτη αφορά τον ελάχιστο απαιτούμενο αριθμό κρατών μελών για να θεσπιστεί η στενότερη συνεργασία εντός του θεσμικού πλαισίου της Ένωσης. Η συνθήκη προβλέπει σήμερα ότι μια στενότερη συνεργασία πρέπει να αφορά την πλειοψηφία των κρατών μελών (άρθρο 43 παράγραφος 1), ήτοι ελάχιστο αριθμό 8 επί του παρόντος. **Η Επιτροπή θεωρεί ότι θα πρέπει να διατηρηθεί ένας ελάχιστος αριθμός του 1/3 των κρατών μελών μετά τη διεύρυνση.** Οι όροι ουσίας που περιβάλλουν την προσφυγή σε στενότερη συνεργασία είναι πράγματι αρκετά αυστηροί ώστε να αποφεύγεται ο πολλαπλασιασμός αυτών των πρωτοβουλιών και ο κίνδυνος υπερβολικής διάσπασης της Ένωσης - γνωρίζοντας ότι πρέπει επιτευχθεί επιπλέον και η συμφωνία της ειδικής πλειοψηφίας των κρατών μελών για να θεσπιστεί αυτή η στενότερη συνεργασία.

Η δεύτερη τροποποίηση συνίσταται στην κατάργηση της δυνατότητας ενός κράτους μέλους να ζητήσει την ομόφωνη απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου όταν με απόφαση ειδικής πλειοψηφίας δεν του επιτρέπεται η ενισχυμένη συνεργασία. Στη διευρυμένη Ένωση αυτή η

δυνατότητα αρνησικυρίας θα αποτελούσε υπερβολικό, έστω και ουσιαστικό, εμπόδιο στο μηχανισμό της στενότερης συνεργασίας.

Εκτός από τις δύο αυτές τροποποιήσεις, η Επιτροπή προτείνει να επιτρέψει η συνθήκη στο μέλλον τη θέσπιση στενότερης συνεργασίας στον τομέα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας. Θα πρέπει να καθοριστεί επίσης στο 1/3 των κρατών μελών ο ελάχιστος αριθμός των κρατών μελών και να προσδιοριστούν οι όροι ουσίας που είναι αναγκαίοι ώστε η συνεργασία αυτή να γίνεται υπό συγκεκριμένες περιστάσεις και να μη γίνει αφορμή να διακινδυνεύσει η ολοκλήρωση που έχει επιτευχθεί στον τομέα αυτό.

Η Επιτροπή προτείνει στη διάσκεψη :

- να καταργήσει τη δυνατότητα που έχει ένα κράτος μέλος να υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την έγκριση για θέσπιση στενότερης συνεργασίας προκειμένου να τύχει ομόφωνης απόφασης (κατάργηση του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 11 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, και κατάργηση του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 40 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΕ)
- να καθοριστεί στο 1/3 των κρατών μελών ο ελάχιστος αριθμός που απαιτείται για τη θέσπιση στενότερης συνεργασίας εντός του πλαισίου της συνθήκης
- να προβλεφθεί η δυνατότητα να θεσπίζεται υπό ορισμένους όρους στενότερη συνεργασία στον τομέα κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ένωση πρέπει να βελτιώσει τη λειτουργία της. Πρέπει ακόμα να εξοπλιστεί για να ανταποκριθεί στη διεύρυνση. Αναλαμβάνοντας μια γνήσια και εκ βάθρων μεταρρύθμιση των θεσμικών οργάνων της, θα πρέπει να επιδείξει την πολιτική βούληση να σταθεί ενώπιον των ευθυνών που συμφωνεί να αναλάβει ανοίγοντας τις πόρτες της στα νέα κράτη μέλη.

Οι νέες δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν πρόσφατα έναντι των υποψηφίων χωρών, επιβάλλουν μια βαθιά και πάγια προσαρμογή στη θεσμική αρχιτεκτονική της Ένωσης.

Η θεσμική διάρθρωση που θα προκύψει από τη διακυβερνητική διάσκεψη και τις διεξαγόμενες εργασίες αναθεώρησης για τη λειτουργία των οργάνων θα πρέπει να είναι ταυτόχρονα επαρκώς σταθερή για να αποφευχθεί η πλήρης εμπλοκή της κοινοτικής δράσης, αλλά και επαρκώς ευέλικτη για να διατηρηθεί σταθερή η πορεία προς το στόχο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. **Οι αποφάσεις που θα προκύψουν από τη διάσκεψη θα αποτελέσουν το πλαίσιο για την πολιτική Ευρώπη του μέλλοντος.**

Το να πιστεύει κανείς ότι οι μεγάλες θεσμικές μεταρρυθμίσεις θα μπορούσαν να περιμένουν μια μεταγενέστερη διάσκεψη αποτελεί επικίνδυνη ψευδαίσθηση, την οποία θα επιθυμούσε να διαλύσει η Επιτροπή. Μια δεύτερη διάσκεψη θα κινδύνευε να καθυστερήσει τη διεύρυνση την οποία πρέπει να προετοιμάσει η μεταρρύθμιση.

Προβλέπεται ότι η διάσκεψη αυτή θα ολοκληρωθεί στο τέλος του 2000. Δεν θα μπορούσε να κλείσει τις εργασίες της αφήνοντας πίσω της άλυτα θέματα. Έχουμε υποχρέωση να παράγουμε αποτελέσματα - πρόκειται για θέμα αξιοπιστίας της Ένωσης. Η υποχρέωση αυτή μας επιβάλλεται και από την ελπίδα των ιδίων των πολιτών εντός αυτού του ευρωπαϊκού χώρου ειρήνης και αλληλεγγύης τον οποίο επιθυμούν να κατανοήσουν βαθύτερα και στον οποίο θέλουν να συμμετάσχουν. **Η μεταρρύθμιση που θα αποφασιστεί από τη διάσκεψη πρέπει κιόλας να αποτελέσει την ευκαιρία ενός αληθινού διαλόγου με τον πολίτη.**

Τα ευρωπαϊκά όργανα και κυρίως τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμμετάσχουν σ' αυτόν τον διάλογο. Η Επιτροπή θα θέσει σε εφαρμογή τα μέσα που είναι αναγκαία για να καταστεί δυνατή μια αληθινή συζήτηση επί της θεσμικής μεταρρύθμισης και του μέλλοντος της Ευρώπης.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ελσίνκι καθόρισε τους τρόπους στενής και συγκεκριμένης συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις εργασίες της διάσκεψης. **Η Επιτροπή επιθυμεί, επ' αυτής της βάσης, να καταστεί η ανταλλαγή απόψεων με την προεδρία και τους εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όσο το δυνατόν πιο ανοικτή και εποικοδομητική,** καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Υπ' αυτό το πνεύμα συνεργασίας, θα συγκεντρώσει όλες τις προτάσεις που θα υποβληθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Υπό το ίδιο πνεύμα, η Επιτροπή θα συμμετάσχει στις εξηγήσεις και στο διάλογο με τα εθνικά κοινοβούλια.

Η μεταρρύθμιση που αρχίζει αποβλέπει πάνω απ' όλα στην ενίσχυση των δομών της διευρυμένης Ευρώπης. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ελσίνκι, θα διεξαχθεί **τακτική ανταλλαγή απόψεων με τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες,** εντός των υφιστάμενων πλαισίων. Για την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων θα ενημερωθούν επίσης και οι χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

Σχέδια άρθρων

Άρθρα της συνθήκης ΕΚ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	189, 190
Η Επιτροπή	215, 213, 217, 219
Το Ελεγκτικό Συνέδριο	247
Η Οικονομική και Κοινωνική	

Επιτροπή	257, 258, 259, 262
Η Επιτροπή των Περιφερειών	263
Διαδικασίες λήψεως αποφάσεων	37, 67, 133, 300
Στενότερη συνεργασία	43 ΣΕΕ, 40 ΣΕΕ, 11

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Ισχύον κείμενο της συνθήκης ΕΚ

ΑΡΘΡΟ 189

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελείται από αντιπροσώπους των λαών των κρατών που έχουν συνενωθεί στην Κοινότητα και ασκεί εξουσίες που του αναθέτει η παρούσα Συνθήκη.

Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπερβαίνουν τα επτακόσια.

ΑΡΘΡΟ 190

1. Οι αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των λαών των κρατών, τα οποία συνενώθησαν εντός της Κοινότητας, εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία.

2. Ο αριθμός των εκλεγμένων σε κάθε κράτος μέλος αντιπροσώπων καθορίζεται ως εξής :

Βέλγιο	25
Δανία	16
Γερμανία	99
Ελλάδα	25
Ισπανία	64
Γαλλία	87
Ιρλανδία	15
Ιταλία	87
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	31
Αυστρία	21
Πορτογαλία	25
Φινλανδία	16
Σουηδία	22
Ηνωμένο Βασίλειο	87.

Σχέδιο τροποποίησης

ΑΡΘΡΟ 189

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελείται από αντιπροσώπους των λαών των κρατών που έχουν συνενωθεί στην Κοινότητα και ασκεί εξουσίες που του αναθέτει η παρούσα Συνθήκη.

Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν υπερβαίνουν τα επτακόσια.

ΑΡΘΡΟ 190

1. Οι αντιπρόσωποι στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο των λαών των κρατών, τα οποία συνενώθησαν εντός της Κοινότητας, εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελείται :

α) από [...] αντιπροσώπους που εκλέγονται από καταλόγους που εκδίδονται για το σύνολο του εδάφους της Κοινότητας,

β) από [...] αντιπροσώπους που εκλέγονται σε καθένα από τα κράτη μέλη με βάση τον ακόλουθο καταμερισμό :

Βέλγιο	[...]
Δανία	[...]
κλπ.	

Σε περίπτωση τροποποίησης της παρούσας παραγράφου, ο αριθμός των αντιπροσώπων που εκλέγονται στο κάθε κράτος μέλος, πρέπει να εξασφαλίζει τη δέουσα αντιπροσώπευση των λαών των κρατών που συνενώθηκαν στην Κοινότητα.

3. έως 5. (...)

Σε περίπτωση τροποποίησης της παρούσας παραγράφου, ο αριθμός των αντιπροσώπων που εκλέγονται στο κάθε κράτος μέλος, πρέπει να εξασφαλίζει τη δέουσα αντιπροσώπευση των λαών των κρατών που συνενώθηκαν στην Κοινότητα.

3. έως 5. (...)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ισχύον κείμενο της συνθήκης ΕΚ

ΑΡΘΡΟ 215

Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους της Επιτροπής λήγουν ατομικώς κατόπιν παραιτήσεως ή απαλλαγής από αυτά.

Το εν λόγω μέλος αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του από νέο μέλος που διορίζεται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει ομόφωνα ότι δεν συντρέχει λόγος αντικατάστασης.

Εάν ο Πρόεδρος παραιτηθεί ή απαλλαγεί από τα καθήκοντά του, ή αποβιώσει αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 214 παράγραφος 2.

Εκτός από την περίπτωση απαλλαγής από τα καθήκοντά τους που προβλέπεται στο

Σχέδιο τροποποίησης

ΑΡΘΡΟ 215

Κάθε μέλος της Επιτροπής υποβάλλει την παραίτησή του στον Πρόεδρο όταν αυτός του το ζητήσει. Εκτός των τακτικών ανανεώσεων και των θανάτων, τα καθήκοντα μέλους της Επιτροπής λήγουν ατομικώς κατόπιν εθελούσιας παραίτησεως, **παραίτησεως μετά από αίτημα του Προέδρου** ή απαλλαγής από αυτά.

Το εν λόγω μέλος αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του από νέο μέλος, **το οποίο ορίζεται με κοινή συμφωνία από τον Πρόεδρο** της Επιτροπής και τις κυβερνήσεις των κρατών μελών, και διορίζεται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Το Συμβούλιο δύναται να αποφασίσει ομόφωνα ότι δεν συντρέχει λόγος αντικατάστασης.

Εάν ο Πρόεδρος παραιτηθεί ή απαλλαγεί από τα καθήκοντά του, ή αποβιώσει αντικαθίσταται για τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας του, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 214 παράγραφος 2.

Εκτός από τις περιπτώσεις **παραίτησης μετά από αίτημα του Προέδρου** ή

άρθρο 216, τα μέλη της Επιτροπής παραμένουν σε υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν.

απαλλαγής από τα καθήκοντά τους που προβλέπεται στο άρθρο 216, τα μέλη της Επιτροπής παραμένουν σε υπηρεσία μέχρις ότου αντικατασταθούν.

Σύνθεση της Επιτροπής - Επιλογή 1

Ισχύον κείμενο της συνθήκης ΕΚ

ΑΡΘΡΟ 213

1. Η Επιτροπή αποτελείται από είκοσι μέλη που επιλέγονται βάσει των γενικών τους προσόντων και τα οποία παρέχουν κάθε εγγύηση ανεξαρτησίας.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής δύναται να τροποποιείται ομοφώνως από το Συμβούλιο.

Μόνον οι έχοντες την ιθαγένεια των κρατών μελών δύνανται να είναι μέλη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, χωρίς ο αριθμός των μελών των εχόντων την αυτή ιθαγένεια να είναι μεγαλύτερος των δύο.

2. (...)

Σχέδιο τροποποίησης

ΑΡΘΡΟ 213

1. Η Επιτροπή αποτελείται από είκοσι μέλη που επιλέγονται βάσει των γενικών τους προσόντων και τα οποία παρέχουν κάθε εγγύηση ανεξαρτησίας.

(απαλείφεται εδάφιο)

(απαλείφεται εδάφιο)

Η Επιτροπή περιλαμβάνει εκ περιτροπής έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, σύμφωνα με την ακόλουθη σειρά των κρατών μελών: .....

(σε περίπτωση τροποποίησης του καταλόγου αυτού σε μελλοντικές προσχωρήσεις, η σειρά των κρατών μελών πρέπει να καταρτιστεί με τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται μια ισορροπημένη σύνθεση από γεωγραφική άποψη και σε σχέση με το μέγεθος των κρατών μελών)

2. (...)

Σύνθεση της Επιτροπής - Επιλογή 2

Ισχύον κείμενο της συνθήκης ΕΚ

ΑΡΘΡΟ 213

1. Η Επιτροπή αποτελείται από είκοσι μέλη που επιλέγονται βάσει των γενικών τους προσόντων και τα οποία παρέχουν κάθε εγγύηση ανεξαρτησίας.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής δύναται να τροποποιείται ομοφώνως από το Συμβούλιο.

Μόνον οι έχοντες την ιθαγένεια των κρατών μελών δύνανται να είναι μέλη της Επιτροπής.

Η Επιτροπή πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος, χωρίς ο αριθμός των μελών των εχόντων την αυτή ιθαγένεια να είναι μεγαλύτερος των δύο.

2. (...)

ΑΡΘΡΟ 217

Η Επιτροπή δύναται να διορίσει έναν ή δύο αντιπροέδρους μεταξύ των μελών της.

ΑΡΘΡΟ 219

Σχέδιο τροποποίησης

ΑΡΘΡΟ 213

1. Η Επιτροπή αποτελείται από έναν υπήκοο από κάθε κράτος μέλος που επιλέγεται βάσει των γενικών του προσόντων και παρέχει όλα τα εγγύα ανεξαρτησίας.

2. (...)

ΑΡΘΡΟ 217

Ο Πρόεδρος καθορίζει τους πολιτικούς προσανατολισμούς της Επιτροπής.

Ο Πρόεδρος δύναται να διορίσει μεταξύ των μελών της Επιτροπής αντιπροέδρους επιφορτισμένους με το συντονισμό της δράσης της Επιτροπής σε συγκεκριμένο τομέα.

Ο Πρόεδρος δύναται να αναθέσει στα μέλη της Επιτροπής, για το σύνολο ή για μέρος της θητείας τους, ειδικά καθήκοντα ή αποστολές, με τη στήριξη, ενδεχομένως, διοικητικών υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 219

Η Επιτροπή εργάζεται υπό την πολιτική καθοδήγηση του Προέδρου της.

Η Επιτροπή αποφασίζει με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών που προβλέπεται στο άρθρο 213.

Η Επιτροπή συνεδριάζει εγκύρως, όταν είναι παρόντα όσα μέλη απαιτούνται από τον κανονισμό της.

(καταργούμενο εδάφιο λόγω αναδιατύπωσης του άρθρου 217)

Η Επιτροπή αποφασίζει με την πλειοψηφία του αριθμού των μελών που προβλέπεται στο άρθρο 213. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.

Η Επιτροπή συνεδριάζει εγκύρως, όταν είναι παρόντα όσα μέλη απαιτούνται από τον κανονισμό της.

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ισχύον κείμενο της συνθήκης ΕΚ

ΑΡΘΡΟ 247

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από δεκαπέντε μέλη.
2. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει στις χώρες τους σε όργανα εξωτερικού ελέγχου ή διαθέτουν ειδικά προσόντα για το λειτούργημα αυτό. Οφείλουν να παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας.
3. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου διορίζονται από το Συμβούλιο ομοφώνως κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για περίοδο έξι ετών.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δύνανται να επαναδιορίζονται.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

Σχέδιο τροποποίησης

ΑΡΘΡΟ 247

1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποτελείται από δώδεκα μέλη.
2. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου επιλέγονται μεταξύ προσωπικοτήτων που υπηρετούν ή έχουν υπηρετήσει στις χώρες τους σε όργανα εξωτερικού ελέγχου ή διαθέτουν ειδικά προσόντα για το λειτούργημα αυτό. Οφείλουν να παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας.
3. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου διορίζονται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία^(*) κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για περίοδο έξι ετών.

Η θητεία των μελών δεν είναι ανανεώσιμη. Κάθε τρία χρόνια γίνεται μερική ανανέωση των μελών.

Τα μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για περίοδο τριών ετών. Η επανεκλογή του επιτρέπεται.

4. έως 9. (...)

4. έως 9. (...)

(*) συνέπεια της γενίκευσης της ψήφου με ειδική πλειοψηφία

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ισχύον κείμενο της συνθήκης ΕΚ

ΑΡΘΡΟ 257

Συνιστάται Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή με συμβουλευτικά καθήκοντα.

Η επιτροπή αυτή αποτελείται από αντιπροσώπους των διαφόρων κλάδων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, κυρίως των παραγωγών, των γεωργών, των μεταφορέων, των εργαζομένων, των εμπόρων, των βιοτεχνών, των ελευθερίων επαγγελματιών και άλλων κατηγοριών γενικού συμφέροντος.

ΑΡΘΡΟ 258

Ο αριθμός των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ορίζεται ως εξής:

Βέλγιο	12
Δανία	9
Γερμανία	24
Ελλάδα	12
Ισπανία	21
Γαλλία	24
Ιρλανδία	9
Ιταλία	24
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	12
Αυστρία	12
Πορτογαλία	12
Φινλανδία	9

Σχέδιο τροποποίησης

ΑΡΘΡΟ 257

Συνιστάται Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή με συμβουλευτικά καθήκοντα.

Η επιτροπή αυτή αποτελείται από αντιπροσώπους των διαφόρων **κλάδων της κοινωνίας των πολιτών.**

ΑΡΘΡΟ 258

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποτελείται από [...] μέλη.

(ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η σύνθεσή της απομένει να καθοριστεί)

Σουηδία	12
Ηνωμένο Βασίλειο	24

Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής διορίζονται ομοφώνως από το Συμβούλιο για τέσσερα έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί.

Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, καθορίζει τις αποζημιώσεις των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

ΑΡΘΡΟ 259

1. Για το διορισμό των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, κάθε κράτος μέλος διαβιβάζει στο Συμβούλιο πίνακα με αριθμό υποψηφίων διπλάσιο από τον αριθμό των θέσεων που παρέχονται στους υπηκόους του.

Για τη σύνθεση της επιτροπής αυτής λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη να διασφαλιστεί κατάλληλη εκπροσώπηση των διαφόρων κλάδων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

2. Το Συμβούλιο ζητεί τη γνώμη της Επιτροπής. Δύναται να ζητήσει τη γνώμη των ευρωπαϊκών οργανώσεων των αντιπροσωπευτικών των διαφόρων κλάδων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, οι οποίες ενδιαφέρονται για τη δραστηριότητα της Κοινότητας.

Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής διορίζονται με ειδική πλειοψηφία^(*) από το Συμβούλιο για τέσσερα έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί.

Τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, καθορίζει τις αποζημιώσεις των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

ΑΡΘΡΟ 259

Τα κράτη μέλη και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που αντιπροσωπεύουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο έναν τομέα της κοινωνίας των πολιτών, δύνανται να προτείνουν υποψηφίους για τις θέσεις των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, καθορίζει τους όρους σύμφωνα με τους οποίους ορίζονται τα μέλη της εν λόγω επιτροπής.

Το Συμβούλιο, μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή, διορίζει τα μέλη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να διασφαλιστεί η κατάλληλη εκπροσώπηση των διαφόρων κλάδων της κοινωνίας των πολιτών και κάποια γεωγραφική ισορροπία.

ΑΡΘΡΟ 262

Το Συμβούλιο ή η Επιτροπή οφείλουν να ζητούν τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στις περιπτώσεις που προβλέπει η παρούσα Συνθήκη. Δύνανται να ζητούν τη γνώμη της σε κάθε περίπτωση που το κρίνουν σκόπιμο. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή δύναται να λαμβάνει την πρωτοβουλία να διατυπώνει γνώμη στις περιπτώσεις που το θεωρεί σκόπιμο.

Αν το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνουν αναγκαίο, τάσσουν στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προθεσμία τουλάχιστον ενός μηνός για να υποβάλει τη γνώμη της η προθεσμία υπολογίζεται από τη γνωστοποίηση στον Πρόεδρο της επιτροπής αυτής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η έλλειψη γνώμης δεν εμποδίζει το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ενεργήσουν.

Η γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και η γνώμη του αρμοδίου ειδικευμένου τμήματος, καθώς και τα πρακτικά των συσκέψεων, διαβιβάζονται στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

(*) συνέπεια της γενίκευσης της ψήφου με ειδική πλειοψηφία

ΑΡΘΡΟ 262

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή διατυπώνει γνώμη επί νομοθετικών προτάσεων της Επιτροπής ή επί κάθε άλλου θέματος στις περιπτώσεις που το θεωρεί σκόπιμο(**). Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή δύνανται εξάλλου να ζητούν τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Αν το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο ή η Επιτροπή το κρίνουν αναγκαίο, τάσσουν στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή προθεσμία τουλάχιστον ενός μηνός για να υποβάλει τη γνώμη της η προθεσμία υπολογίζεται από τη γνωστοποίηση στον Πρόεδρο της επιτροπής αυτής. Μετά την πάροδο της προθεσμίας, η έλλειψη γνώμης δεν εμποδίζει το Συμβούλιο ή την Επιτροπή να ενεργήσουν.

Η γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και η γνώμη του αρμοδίου ειδικευμένου τμήματος, καθώς και τα πρακτικά των συσκέψεων, διαβιβάζονται στο **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο**, το Συμβούλιο και την Επιτροπή.

(**) οι διατάξεις της Συνθήκης που προβλέπουν την υποχρεωτική γνωμοδότηση πρέπει να προσαρμοστούν

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ισχύον κείμενο της συνθήκης ΕΚ

ΑΡΘΡΟ 263

Συνιστάται επιτροπή αποτελούμενη από αντιπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, καλούμενη στο εξής "Επιτροπή των Περιφερειών", η οποία έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής των Περιφερειών καθορίζεται ως εξής :

Βέλγιο	12
Δανία	9
Γερμανία	24
Ελλάδα	12
Ισπανία	21
Γαλλία	24
Ιρλανδία	9
Ιταλία	24
Λουξεμβούργο	6
Κάτω Χώρες	12
Αυστρία	12
Πορτογαλία	12
Φινλανδία	9
Σουηδία	12
Ηνωμένο Βασίλειο	24

Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών, καθώς και ισάριθμοι αναπληρωτές, διορίζονται ομόφωνα από το Συμβούλιο μετά από προτάσεις των οικείων κρατών μελών για τέσσερα έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί. Κανένα μέλος της Επιτροπής των Περιφερειών δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα και μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία

Σχέδιο τροποποίησης

ΑΡΘΡΟ 263

Συνιστάται επιτροπή αποτελούμενη από αντιπροσώπους των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και περιφερειακής διοίκησης, καλούμενη στο εξής "Επιτροπή των Περιφερειών", η οποία έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα.

Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής των Περιφερειών που προβλέπονται για κάθε κράτος μέλος ισούται με το ένα τρίτο του αριθμού των αντιπροσώπων που εκλέγει κάθε κράτος μέλος στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αυξανόμενο, εφόσον χρειαστεί μέχρι τον επόμενο ακέραιο αριθμό.

Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών, καθώς και ισάριθμοι αναπληρωτές, διορίζονται με ειδική πλειοψηφία^(*) από το Συμβούλιο μετά από προτάσεις των οικείων κρατών μελών για τέσσερα έτη. Η θητεία τους μπορεί να ανανεωθεί. Κανένα μέλος της Επιτροπής των Περιφερειών δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα και μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Τα μέλη της Επιτροπής των Περιφερειών δεν πρέπει να δεσμεύονται από καμία

^(*) συνέπεια της γενίκευσης της ψήφου με ειδική πλειοψηφία

επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

επιτακτική εντολή. Ασκούν τα καθήκοντά τους με πλήρη ανεξαρτησία, προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Ισχύον κείμενο της συνθήκης ΕΚ

ΑΡΘΡΟ 37

1. (...)
2. (...)

Μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, εκδίδει κανονισμούς ή οδηγίες, ή λαμβάνει αποφάσεις, με την επιφύλαξη των συστάσεων που δύναται να διατυπώσει.

3. (...)
4. (...)

ΑΡΘΡΟ 67

1. Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου πέντε ετών μετά την έναρξη ισχύος

Σχέδιο τροποποίησης

ΑΡΘΡΟ 37

1. (...)
2. (...)

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251, θεσπίζει τα μέτρα ουσιαστικής φύσεως που αφορούν

- α) τις κοινές οργανώσεις αγορών,
- β) την εφαρμογή στην παραγωγή και στην εμπορία των γεωργικών προϊόντων, των διατάξεων του κεφαλαίου για τους κανόνες του ανταγωνισμού,
- γ) τη σύσταση ενός ή περισσότερων ταμείων προσανατολισμού και εγγυήσεως,
- δ) τον κτηνιατρικό και τον φυτοϋγειονομικό τομέα, την προστασία της ορθής μεταχείρισης των ζώων, τις ζωοτροφές και τους σπόρους προς σπορά,
- ε) την αγροτική ανάπτυξη στο γεωργικό τομέα και τις διαρθρωτικές ενέργειες στον αλιευτικό τομέα,
- στ) την ποιότητα των γεωργικών προϊόντων,
- ζ) το κοινοτικό καθεστώς για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.

Ως μέτρα ουσιαστικής φύσεως θεωρούνται επίσης εκείνα που έχουν γενική πολιτική σημασία για το σχεδιασμό και τις κατευθύνσεις της κοινής γεωργικής πολιτικής ή της κοινής αλιευτικής πολιτικής και έχουν σημαντικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό.

Τα μέτρα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο θεσπίζονται και αναθεωρούνται στο πλαίσιο πολυετούς προοπτικής.

3. (...)
4. (...)

ΑΡΘΡΟ 67

1. Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου πέντε ετών μετά την έναρξη ισχύος

της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα βάσει προτάσεως της Επιτροπής ή κατόπιν πρωτοβουλίας κράτους μέλους και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2. Μετά την πάροδο της πενταετίας :

- το Συμβούλιο αποφασίζει βάσει προτάσεων της Επιτροπής· η Επιτροπή εξετάζει οιοδήποτε αίτημα της υποβληθεί από κράτος μέλος με σκοπό να υποβάλει πρόταση στο Συμβούλιο,
- το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, λαμβάνει απόφαση ούτως ώστε το σύνολο ή μέρος των τομέων που καλύπτονται από τον παρόντα Τίτλο να ρυθμίζονται από τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 251 και να προσαρμοστούν οι διατάξεις που αφορούν την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 62 σημείο 2) στοιχείο β) υπό i) και iii), από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζονται από το Συμβούλιο, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 62 σημείο 2) στοιχείο β) υπό ii) και iv), μετά την πάροδο πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251.

ΑΡΘΡΟ 133

1. Η κοινή εμπορική πολιτική διαμορφώνεται βάσει ενιαίων αρχών, ιδίως όσον αφορά τις μεταβολές δασμολογικών συντελεστών, τη σύναψη δασμολογικών και

της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα βάσει προτάσεως της Επιτροπής ή κατόπιν πρωτοβουλίας κράτους μέλους και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2. Μετά την πάροδο της πενταετίας :

- το Συμβούλιο αποφασίζει **σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 251,**
- το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, λαμβάνει απόφαση ούτως ώστε να προσαρμοστούν οι διατάξεις που αφορούν την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 62 σημείο 2) στοιχείο β) υπό i) και iii), από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θεσπίζονται από το Συμβούλιο, που αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία βάσει προτάσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

ΑΡΘΡΟ 133

1. Η κοινή εμπορική πολιτική διαμορφώνεται βάσει ενιαίων αρχών, ιδίως όσον αφορά τις μεταβολές δασμολογικών συντελεστών, τη σύναψη δασμολογικών και

εμπορικών συμφωνιών, την ενοποίηση των μέτρων ελευθερώσεως, την πολιτική εξαγωγών και τα μέτρα εμπορικής άμυνας, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνονται σε περιπτώσεις ντάμπινγκ και επιδοτήσεων.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο προτάσεις για τη θέση σε εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής.

3. Εάν πρέπει να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις συμφωνιών με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς, η Επιτροπή υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο την εξουσιοδοτεί να αρχίσει τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις.

Οι διαπραγματεύσεις αυτές διεξάγονται από την Επιτροπή σε συνεννόηση με ειδική επιτροπή που ορίζεται από το Συμβούλιο για να επικουρεί την Επιτροπή στο έργο αυτό και στο πλαίσιο των οδηγιών που μπορεί να της απευθύνει το Συμβούλιο.

Εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του άρθρου 300.

4. Το Συμβούλιο, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του παρέχονται από το παρόν άρθρο, αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

5. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να επεκτείνει την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 4 σε διεθνείς διαπραγματεύσεις και συμφωνίες σχετικά με τις υπηρεσίες και την πνευματική ιδιοκτησία στο βαθμό που δεν εμπίπτουν στις παραγράφους αυτές.

ΑΡΘΡΟ 300

1. (...)

2. (...)

εμπορικών συμφωνιών που αφορούν τις ανταλλαγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών καθώς και τις επενδύσεις και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, την ενοποίηση των μέτρων ελευθερώσεως, την πολιτική εξαγωγών και τα μέτρα εμπορικής άμυνας, συμπεριλαμβανομένων όσων λαμβάνονται σε περιπτώσεις ντάμπινγκ και επιδοτήσεων.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο προτάσεις για τη θέση σε εφαρμογή της κοινής εμπορικής πολιτικής.

3. Εάν πρέπει να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις συμφωνιών με ένα ή περισσότερα κράτη ή με διεθνείς οργανισμούς, η Επιτροπή υποβάλλει συστάσεις στο Συμβούλιο, το οποίο την εξουσιοδοτεί να αρχίσει τις αναγκαίες διαπραγματεύσεις.

Οι διαπραγματεύσεις αυτές διεξάγονται από την Επιτροπή σε συνεννόηση με ειδική επιτροπή που ορίζεται από το Συμβούλιο για να επικουρεί την Επιτροπή στο έργο αυτό και στο πλαίσιο των οδηγιών που μπορεί να της απευθύνει το Συμβούλιο. **Η Επιτροπή ενημερώνει τακτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την πορεία των διαπραγματεύσεων.**

Εφαρμόζονται οι οικείες διατάξεις του άρθρου 300.

4. Το Συμβούλιο, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που του παρέχονται από το παρόν άρθρο, αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία. **Η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 251 εφαρμόζεται για την έκδοση κανόνων γενικής ισχύος που καθορίζουν τα ουσιαστικά στοιχεία της προς εφαρμογήν κοινής εμπορικής πολιτικής.**

ΑΡΘΡΟ 300

1. (...)

2. (...)

3. Εκτός από τις συμφωνίες που προβλέπονται στο άρθρο 133, παράγραφος 3, το Συμβούλιο συνάπτει τις συμφωνίες μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ακόμη και όταν η συμφωνία αφορά τομέα για τον οποίο απαιτείται η διαδικασία του άρθρου 251 ή του άρθρου 252 για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατυπώνει τη γνώμη του μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει το Συμβούλιο ανάλογα με το επείγον του ζητήματος. Ελλείψει γνώμης μέσα στην προθεσμία αυτή, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίζει.

(...)

4. έως 7. (...)

3. Το Συμβούλιο συνάπτει τις συμφωνίες μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, (...) ακόμη και όταν η συμφωνία αφορά τομέα για τον οποίο απαιτείται η διαδικασία του άρθρου 251 ή του άρθρου 252 για τη θέσπιση εσωτερικών κανόνων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διατυπώνει τη γνώμη του μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει το Συμβούλιο ανάλογα με το επείγον του ζητήματος. Ελλείψει γνώμης μέσα στην προθεσμία αυτή, το Συμβούλιο δύναται να αποφασίζει.

(...)

4. έως 7. (...)

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΤΕΝΟΤΕΡΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ισχύον κείμενο των συνθηκών

ΑΡΘΡΟ 43 ΣΕΕ

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν στενότερη μεταξύ τους συνεργασία δύνανται να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που ορίζονται από την παρούσα Συνθήκη και τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, υπό τον όρο ότι η συνεργασία αυτή :

α) αποσκοπεί στην προώθηση των στόχων της Ένωσης και στην προστασία και εξυπηρέτηση των συμφερόντων της,

β) σέβεται τις αρχές των εν λόγω Συνθηκών και το ενιαίο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης,

γ) χρησιμοποιείται μόνον ως ύστατη λύση, όταν οι στόχοι των εν λόγω Συνθηκών δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν με εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών που προβλέπονται σ' αυτές,

δ) αφορά τουλάχιστον μία πλειοψηφία κρατών μελών,

ε) δεν θίγει το "κοινοτικό κεκτημένο" ούτε τα μέτρα που έχουν θεσπιστεί δυνάμει άλλων διατάξεων των εν λόγω Συνθηκών,

στ) δεν θίγει τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τα συμφέροντα όσων κρατών μελών δεν συμμετέχουν σ' αυτήν,

ζ) είναι ανοικτή σε όλα τα κράτη μέλη και τους επιτρέπει να συμμετάσχουν στη συνεργασία ανά πάσα στιγμή, εφόσον συμμορφώνονται προς τη βασική απόφαση και τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο αυτό,

η) ανταποκρίνεται στα ειδικά συμπληρωματικά κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 11 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο 40 της παρούσας Συνθήκης, αναλόγως του αφορώμενου τομέα, και επιτρέπεται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τις εξ αυτών προβλεπόμενες διαδικασίες.

Σχέδιο τροποποίησης

ΑΡΘΡΟ 43 ΣΕΕ

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν στενότερη μεταξύ τους συνεργασία δύνανται να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που ορίζονται από την παρούσα Συνθήκη και τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, υπό τον όρο ότι η συνεργασία αυτή :

α) αποσκοπεί στην προώθηση των στόχων της Ένωσης και στην προστασία και εξυπηρέτηση των συμφερόντων της,

β) σέβεται τις αρχές των εν λόγω Συνθηκών και το ενιαίο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης,

γ) χρησιμοποιείται μόνον ως ύστατη λύση, όταν οι στόχοι των εν λόγω Συνθηκών δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν με εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών που προβλέπονται σ' αυτές,

δ) αφορά τουλάχιστον **το ένα τρίτο** των κρατών μελών,

ε) δεν θίγει το "κοινοτικό κεκτημένο" ούτε τα μέτρα που έχουν θεσπιστεί δυνάμει άλλων διατάξεων των εν λόγω Συνθηκών,

στ) δεν θίγει τις αρμοδιότητες, τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τα συμφέροντα όσων κρατών μελών δεν συμμετέχουν σ' αυτήν,

ζ) είναι ανοικτή σε όλα τα κράτη μέλη και τους επιτρέπει να συμμετάσχουν στη συνεργασία ανά πάσα στιγμή, εφόσον συμμορφώνονται προς τη βασική απόφαση και τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί στο πλαίσιο αυτό,

η) ανταποκρίνεται στα ειδικά συμπληρωματικά κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 11 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο 40 της παρούσας Συνθήκης, αναλόγως του αφορώμενου τομέα, και επιτρέπεται από το Συμβούλιο σύμφωνα με τις εξ αυτών προβλεπόμενες διαδικασίες^(*).

^(*) πρέπει να προβλεφθεί νέο άρθρο που θα διασφαλίζει στενότερη συνεργασία στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας καθώς και τους όρους για την εφαρμογή της.

2. (...)

ΑΡΘΡΟ 40 ΣΕΕ

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν στενότερη συνεργασία μεταξύ τους μπορεί να εξουσιοδοτηθούν, τηρουμένων των άρθρων 43 και 44, να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που θεσπίζουν οι Συνθήκες, εφόσον η προτεινόμενη συνεργασία :

α) σέβεται τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τους στόχους του παρόντος Τίτλου,

β) έχει ως στόχο να επιτρέψει στην Ένωση να αναπτυχθεί ταχύτερα σε ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

2. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 εξουσιοδότηση παρέχεται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερομένων κρατών μελών και αφού κληθεί η Επιτροπή να υποβάλει τη γνώμη της· το αίτημα διαβιβάζεται επίσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Εάν μέλος του Συμβουλίου δηλώσει ότι, για σημαντικούς και δεδηλωμένους λόγους εθνικής πολιτικής, προτίθεται να αντιταχθεί στην παροχή εξουσιοδότησης με ειδική πλειοψηφία, δεν διεξάγεται ψηφοφορία. Το Συμβούλιο μπορεί, με ειδική πλειοψηφία, να ζητήσει την παραπομπή του θέματος στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, προκειμένου να ληφθεί ομοφώνως απόφαση.

(...)

3. έως 5. (...)

ΑΡΘΡΟ 11 ΕΚ

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν στενότερη μεταξύ τους

2. (...)

ΑΡΘΡΟ 40 ΣΕΕ

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν στενότερη συνεργασία μεταξύ τους μπορεί να εξουσιοδοτηθούν, τηρουμένων των άρθρων 43 και 44, να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που θεσπίζουν οι Συνθήκες, εφόσον η προτεινόμενη συνεργασία :

α) σέβεται τις αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τους στόχους του παρόντος Τίτλου,

β) έχει ως στόχο να επιτρέψει στην Ένωση να αναπτυχθεί ταχύτερα σε ένα χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

2. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 εξουσιοδότηση παρέχεται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, κατόπιν αιτήματος των ενδιαφερομένων κρατών μελών και αφού κληθεί η Επιτροπή να υποβάλει τη γνώμη της· το αίτημα διαβιβάζεται επίσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

(απαλείφεται εδάφιο)

(...)

3. έως 5. (...)

ΑΡΘΡΟ 11 ΕΚ

1. Τα κράτη μέλη τα οποία προτίθενται να καθιερώσουν στενότερη μεταξύ τους

συνεργασία μπορούν να εξουσιοδοτηθούν, τηρουμένων των άρθρων 43 και 44 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη, εφόσον η προτεινόμενη συνεργασία :

- α) δεν αφορά τομείς που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας,
- β) δεν θίγει πολιτικές, δράσεις ή προγράμματα της Κοινότητας,
- γ) δεν αφορά την ιθαγένεια της Ένωσης και δεν κάνει διακρίσεις μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών,
- δ) παραμένει μέσα στα όρια των αρμοδιοτήτων που αναθέτει στην Κοινότητα η παρούσα Συνθήκη, και
- ε) δεν δημιουργεί διακρίσεις ή περιορισμούς στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και δεν στρεβλώνει τους όρους ανταγωνισμού μεταξύ τους.

2. Η εξουσιοδότηση η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 χορηγείται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Εάν μέλος του Συμβουλίου δηλώσει ότι, για σημαντικούς και δεδηλωμένους λόγους εθνικής πολιτικής, προτίθεται να αντισταθεί στην χορήγηση εξουσιοδότησης με ειδική πλειοψηφία, δεν διενεργείται ψηφοφορία. Το Συμβούλιο δύναται, με ειδική πλειοψηφία, να ζητήσει να παραπεμφθεί το θέμα στο Συμβούλιο, το οποίο συνεδριάζει με τη σύνθεση Αρχηγών Κρατών ή Κυβερνήσεων, προκειμένου να ληφθεί ομόφωνα απόφαση.

(...)
3. έως 5. (...)

συνεργασία μπορούν να εξουσιοδοτηθούν, τηρουμένων των άρθρων 43 και 44 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, να κάνουν χρήση των οργάνων, διαδικασιών και μηχανισμών που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη, εφόσον η προτεινόμενη συνεργασία :

- α) δεν αφορά τομείς που εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας,
- β) δεν θίγει πολιτικές, δράσεις ή προγράμματα της Κοινότητας,
- γ) δεν αφορά την ιθαγένεια της Ένωσης και δεν κάνει διακρίσεις μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών,
- δ) παραμένει μέσα στα όρια των αρμοδιοτήτων που αναθέτει στην Κοινότητα η παρούσα Συνθήκη, και
- ε) δεν δημιουργεί διακρίσεις ή περιορισμούς στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και δεν στρεβλώνει τους όρους ανταγωνισμού μεταξύ τους.

2. Η εξουσιοδότηση η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 χορηγείται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

(απαλείφεται εδάφιο)

(...)
3. έως 5. (...)

Παράρτημα 1

**Κατάλογος των διατάξεων που, κατ' εξαίρεση από την αρχή της ειδικής
πλειοψηφίας, παραμένουν κατ' ομοφωνία**

1) Αποφάσεις του Συμβουλίου που πρέπει να εκδοθούν από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τους συνταγματικούς τους κανόνες

- Συμπλήρωση των δικαιωμάτων για τους ευρωπαίους πολίτες (άρθρο 22 ΕΚ)
- Ενιαία εκλογική διαδικασία για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (άρθρο 190 § 4 ΕΚ)
- Διατάξεις σχετικά με το σύστημα των ιδίων πόρων (άρθρο 269 ΕΚ)

2) Απαραίτητες θεσμικές αποφάσεις ή αποφάσεις που επηρεάζουν τη θεσμική ισορροπία^(*)

- Προσαρμογή των αρμοδιοτήτων του Δικαστηρίου στο χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (άρθρο 67 § 2 ΕΚ)
- Μέτρα και κοινοτική χρηματοδοτική ενίσχυση σε περίπτωση σοβαρών δυσκολιών (άρθρο 100 § 1 και μερικώς § 2)
- Διατάξεις για την αντικατάσταση του πρωτοκόλλου για το υπερβολικό έλλειμμα (άρθρο 104 § 14)
- Τροποποίηση του πρωτοκόλλου για το καταστατικό του ΕΣΚΤ (άρθρο 107 § 5 ΕΚ)
- Θέσπιση της ισοτιμίας με την οποία το ευρώ αντικαθιστά τα εθνικά νομίσματα (άρθρο 123 § 5 ΕΚ)
- Θέσπιση των αρχών και κανόνων ως προς τη χορήγηση αρμοδιοτήτων εκτέλεσης (άρθρο 202 ΕΚ)
- Αύξηση των μελών του Δικαστηρίου και των γενικών εισαγγελέων (άρθρα 221 και 222 ΕΚ)^(**)
- Σύνθεση του Πρωτοδικείου (άρθρο 225 §2 ΕΚ)^(**)
- Καθορισμός των κατηγοριών προσφυγής στο Πρωτοδικείο (άρθρο 225 §2 ΕΚ)
- Τροποποίηση του Τίτλου ΙΙΙ του οργανισμού του Δικαστηρίου (άρθρο 245 εδ. 2 ΕΚ)^(**)
- Έγκριση του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου (άρθρο 245 εδ. 3 και 225 §4 ΕΚ)^(**)
- Γλωσσικό καθεστώς των οργάνων (άρθρο 290 ΕΚ)
- Θέσπιση διατάξεων για την πραγματοποίηση ενός από τους στόχους της Κοινότητας αν και δεν προβλέπονται από τη συνθήκη οι απαιτούμενες εξουσίες (άρθρο 308 ΕΚ)

3) Αποφάσεις στους τομείς της φορολογίας και της κοινωνικής ασφάλισης, που δεν συνδέονται με την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς

- Εναρμόνιση των νομοθεσιών περί φορολογίας (επαναδιατύπωση των άρθρων 93 και 95 ΕΚ)
- Εναρμόνιση των νομοθεσιών περί κοινωνικής ασφάλειας (επαναδιατύπωση του άρθρου 137 § 3, πρώτη περίπτωση ΕΚ)

---

^(*) Οι αποφάσεις σχετικά με την τροποποίηση του αριθμού των μελών της Επιτροπής (άρθρο 231 § 1 ΕΚ) και της μη αντικατάστασης μέλους της Επιτροπής (άρθρο 215 εδάφιο 2 ΕΚ) θα πρέπει να αναθεωρηθούν στο πλαίσιο των κανόνων σχετικά με τη σύνθεση της Επιτροπής.

^(**) Η ενδεχόμενη εφαρμογή της ειδικής πλειοψηφίας στις διατάξεις σχετικά με τη σύνθεση του Δικαστηρίου (άρθρα 221, 222 και 225 παρ. 2 ΕΚ), στην τροποποίηση του τίτλου ΙΙΙ του κανονισμού του Δικαστηρίου και την έγκριση του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου (άρθρα 245 και 225 παρ. 4 ΕΚ) θα επανεξεταστεί σε μεταγενέστερο έγγραφο της Επιτροπής σχετικά με το Δικαστήριο.

4) Παραλληλία μεταξύ των εσωτερικών και εξωτερικών αποφάσεων

- Συμφωνίες επί των ισοτιμιών ευρώ/ξένων νομισμάτων (άρθρο 11 § 1 ΕΚ)
- Σύνδεση υπερποντίων χωρών και εδαφών (άρθρο 187 ΕΚ)
- Σύναψη συμφωνιών για τις οποίες σε εσωτερικό επίπεδο απαιτείται ομοφωνία (άρθρο 300 § 2 ΕΚ)
- Συμφωνίες σύνδεσης (άρθρο 300 § 2 και 310 ΕΚ)

5) Παρεκκλίσεις από τους κοινούς κανόνες της συνθήκης

- Θέσπιση περιορισμών στις κινήσεις κεφαλαίων με τρίτες χώρες (άρθρο 57 § 2 ΕΚ)
- Παρέκκλιση από τη ρήτρα περί "παγώματος" όσον αφορά τις μεταφορές (άρθρο 72 ΕΚ)
- Συμβατότητα ενίσχυσης με την κοινή αγορά (άρθρο 88 § 2 ΕΚ)

Παράρτημα 2

Συνέπειες της εφαρμογής της αρχής της ειδικής πλειοψηφίας

Οι νομικές βάσεις για τις οποίες στο εξής το Συμβούλιο θα αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία

A. Μέτρα νομοθετικής φύσεως (αποφασίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία συναπόφασης)^(*)

- Μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής καταγωγής κλπ (άρθρο 13 ΕΚ)
- Διευκόλυνση του δικαιώματος κυκλοφορίας και διαμονής (άρθρο 18 ΕΚ), *ήδη σε συναπόφαση*
- Συντονισμός των νομοθεσιών περί κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων (άρθρο 42 ΕΚ), *ήδη σε συναπόφαση*^(**)
- Ανάληψη και άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, τροποποίηση των υφιστάμενων νομοθετικών αρχών (άρθρο 47 § 2 ΕΚ), *ήδη σε συναπόφαση*
- Μέτρα για τη δημιουργία του χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (άρθρο 67 ΕΚ) *επαναδιατύπωση του άρθρου για να εφαρμόζεται, μετά τη μεταβατική περίοδο των 5 ετών, αυτόματα η διαδικασία της συναπόφασης στους γενικούς κανόνες νομοθετικής φύσεως σε όλους τους τομείς του Τίτλου IV.*
- Αρχές του καθεστώτος των μεταφορών η εφαρμογή των οποίων θα μπορούσε να επηρεάσει σοβαρά το βιοτικό επίπεδο ορισμένων περιοχών, εκμετάλλευση του εξοπλισμού (άρθρο 71 § 2 ΕΚ)
- Μέτρα στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής (άρθρο 137 § 3 και 139 (2) ΕΚ), *εκτός από επαναδιατύπωση των διατάξεων σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση*
- Ορισμένες διατάξεις της περιβαλλοντικής πολιτικής (άρθρο 175 § 2 ΕΚ)
- Διαρθρωτικά ταμεία και ταμείο συνοχής (άρθρο 161 ΕΚ) και άλλες ειδικές ενέργειες για την οικονομική και κοινωνική συνοχή (άρθρο 159, εδ. 3 ΕΚ)
- Δημοσιονομικός κανονισμός (άρθρο 279 ΕΚ)

---

^(*) Το άρθρο 94 ΕΚ θα μπορούσε να καταργηθεί μετά από την επαναδιατύπωση των άρθρων που αφορούν τη φορολογία, δεδομένου ότι δεν χρησιμοποιείται πλέον πουθενά άλλου εκτός από την φορολογική εναρμόνιση (οι δυο άλλες εξαιρέσεις στην εφαρμογή του άρθρου 95 ΕΚ που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου, δηλαδή η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των εργαζομένων, διέπονται από άλλες διατάξεις της συνθήκης)

^(**) Αυτή η διάταξη θα πρέπει να επαναδιατυπωθεί για να καλύπτει όχι μόνο τους διακινούμενους εργαζόμενους αλλά και όλους του ευρωπαίους πολίτες που κάνουν χρήση του δικαιώματός τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν στην Ένωση.

B. Άλλα μέτρα

- Επέκταση του πεδίου εφαρμογής της κοινής εμπορικής πολιτικής σε όλες τις υπηρεσίες, τις επενδύσεις και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (άρθρο 133 ΕΚ), επαναδιατύπωση του άρθρου για να εφαρμόζεται άμεσα η ειδική πλειοψηφία στους τομείς αυτούς και για να εφαρμόζεται η συναπόφαση στους μονομερείς γενικούς κανόνες νομοθετικής φύσεως στον τομέα της εμπορικής πολιτικής
- Πολιτιστικά θέματα (άρθρο 151 ΕΚ), ήδη μερικώς σε συναπόφαση
- Βιομηχανική πολιτική (άρθρο 157 ΕΚ)
- Πολεμικό υλικό (άρθρο 296 ΕΚ)

Γ. Διοργανικές διατάξεις

- Δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις δημοτικές και κοινοτικές εκλογές (άρθρο 19 ΕΚ)
- Ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην ΕΚΤ σχετικά με την προληπτική εποπτεία (άρθρο 105 § 6 ΕΚ)
- Εξωτερική εκπροσώπηση στο πλαίσιο της ΟΝΕ (άρθρο 111 § 4)
- Μέτρα αναγκαία για την εισαγωγή του ευρώ (άρθρο 123 § 4 ΕΚ)
- Ανάθεση στην Επιτροπή καθηκόντων σχετικών με την κοινωνική πολιτική (άρθρο 144 ΕΚ)
- Έγκριση του καθεστώτος των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (άρθρο 190 § 5 CE)
- Καθορισμός της διαδοχικής σειράς άσκησης της προεδρίας του Συμβουλίου (άρθρο 203 ΕΚ)
- Διορισμός του Γενικού Γραμματέα και Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου (άρθρο 207 § 2 ΕΚ)
- Διορισμός των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου (άρθρο 247 § 3 ΕΚ)
- Διορισμός των μελών της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (άρθρο 258 ΕΚ)
- Διορισμός των μελών της επιτροπής των περιφερειών (άρθρο 263 ΕΚ)

Δ. Διατάξεις που απαιτούν μερική επαναδιατύπωση για να γίνει διάκριση εκείνων που, ενώ υπάγονται σε ειδική πλειοψηφία, θα παραμείνουν κατ' ομοφωνία

- Εναρμόνιση ορισμένων φορολογικών νομοθεσιών (επαναδιατύπωση των άρθρων 93 και 95 ΕΚ)
- Μέτρα στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης (επαναδιατύπωση του άρθρου 137 § 3, πρώτη περίπτωση ΕΚ).

Παράρτημα 3

Παρέκταση του ισχύοντος σήμερα συστήματος σύνθεσης του Ευρωπαϊκού
Κοινοβουλίου και της Επιτροπής καθώς και της στάθμισης των ψήφων
στο Συμβούλιο

Παρέκταση του ισχύοντος σήμερα συστήματος σύνθεσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής καθώς και της στάθμισης των ψήφων στο Συμβούλιο

Κράτη μέλη	Πληθυσμός (εκατ. κάτοικοι)	Πληθυσμός (ποσοστό)	Έδρες ΕΚ	Έδρες Συμβούλιο	Επιτροπή
Βέλγιο	10,213	1,87%	25	5	1
Δανία	5,313	0,97%	16	3	1
Γερμανία	82,038	15,04%	99	10	2
Ελλάδα	10,533	1,93%	25	5	1
Ισπανία	39,394	7,22%	64	8	2
Γαλλία	58,966	10,81%	87	10	2
Ιρλανδία	3,744	0,69%	15	3	1
Ιταλία	57,612	10,56%	87	10	2
Λουξεμβούργο	0,429	0,08%	6	2	1
Κάτω Χώρες	15,760	2,89%	31	5	1
Αυστρία	8,082	1,48%	21	4	1
Πορτογαλία	9,980	1,83%	25	5	1
Φινλανδία	5,160	0,95%	16	3	1
Σουηδία	8,854	1,62%	22	4	1
Ηνωμένο Βασίλειο	59,247	10,86%	87	10	2
ΣΥΝΟΛΟ	375,325		626	87	20
Βουλγαρία	8,230	1,51%	21	4	1
Κύπρος	0,752	0,14%	6	2	1
Εσθονία	1,446	0,27%	7	3	1
Ουγγαρία	10,092	1,85%	25	5	1
Λετονία	2,439	0,45%	10	3	1
Λιθουανία	3,701	0,68%	15	3	1
Μάλτα	0,377	0,07%	6	2	1
Πολωνία	38,667	7,09%	64	8	2
Δημοκρατία της Τσεχίας	10,290	1,89%	25	5	1
Ρουμανία	22,489	4,12%	44	6	1
Σλοβακία	5,393	0,99%	16	3	1
Σλοβενία	1,978	0,36%	9	3	1
Τουρκία	64,385	11,80%	89	10	2
ΣΥΝΟΛΟ	545,564	100 %	963	144	35

Στατιστικό σημείωμα : Στοιχεία : Eurostat 1999 εκτός Μάλτας (στοιχεία 1998) και Τουρκίας (εθνική πηγή - ΔΝΤ). Εκτιμήσεις : Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο και Τουρκία. Προσωρινά : Γαλλία και Ιρλανδία

Προειδοποίηση :

1. Ο πίνακας αυτός είναι καθαρά ενδεικτικός και δεν δεσμεύει την Επιτροπή.
2. Για την κατανόησή του πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι σημερινοί αριθμοί του πληθυσμού των κρατών μελών είναι διαφορετικοί από εκείνους που ίσχυαν κατά τη στιγμή που λήφθηκαν οι αποφάσεις για τον αριθμό των εδρών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τον αριθμό των ψήφων στο Συμβούλιο.